

LEHET MÁSA POLITIKA!

**VÁLASZTÁSI
PROGRAM
2018**

HOGY A POLITIKA VALÓBAN MÁS LEGYEN.

A politika feladata szerintünk azoknak a korlátoknak az elhárítása, amelyek az embereket megakadályozzák abban, hogy a sorsukról maguk dönthessenek. A legfőbb akadályok: a remény és az önbizalom hiánya, a szegénység, a tudatlanság, valamint a hatalom központosítása. Nem megragadni akarjuk a hatalmat, hanem visszaadni a helyi, munkahelyi, szakmai és kulturális közösségeknek, hogy választott vezetőiket ellenőrizhessék és elszámoltathassák.

Lehet más!

Az ökológia nem egy politikai irányzat jelszava, hanem a huszonegyedik század világnézete. A jövő nemzedékek örökségének elherdálását senki sem nevezheti többé gyarapodásnak; természeti és kulturális létforrásaink megőrzésére, értelmes használatára kell törekednünk. Mi nem tévesztjük össze a fejlődést a növekedéssel, meg akarunk szabadulni a személytelen gazdasági kényszerűségek kényszerzubbonyától, és fellépünk a társadalom szövetét roncsoló szélsőséges és igazolhatatlan különbségek ellen.

Legyen más!

Egy politikai közösséget összetarthat a felkorbácsolt gyűlölet és összetarthat a szolidaritás. A kormány félelemkeltéssel készül a választásokra: egy képzeletbeli világösszeesküvés fantomképével riogat. Bennünket a sikeres együttműködés reménye egyesít: egy igazságosabb országot szeretnénk felépíteni.

Naponta találkozunk olyan emberekkel, akik életrevaló elképzelésekkel rendelkeznek a szakmájukban vagy településükön szükséges intézkedésekről, távol a pártok és elbolondított híveik által szajkózott közhelyektől. Miért nem állnak elő ezekkel? Tartózkodásuk indítékai közt a kilátástalanság érzete és a közélet elaljasodása keveredik a jogos egzisztencia-féltéssel. Programunk elsősorban őket szólítja meg: nem azért, hogy elfogadják, hanem hogy gazdagítsák.

Magyarország 2018

A hatalmat 2010 óta gyakorló pártszövetség olyan lehetőséget szalasztott el, amely a legutóbbi száz esztendőben egyetlen elődjüknek sem adatott meg. A szavazóktól nyert széleskörű felhatalmazást azonban a néphatalom helyreállítása helyett a párthatalom megerősítésére használták. A civil társadalmat nem megnyerni, hanem elnyomni igyekeztek. Az eredeti tőkét offshore számlákon halmozó „szocialisták” gyalázatos országglását gátlástalanul harácsoló „nemzeti” rablólovagok uralma követte, akik az állam kifosztásával példátlan vagyonokra tettek szert. Nem világnézetek harca ez: a kapitalizmust építő szocialisták és a hűbéri rendszert építő polgári pártok világnézetéről nincs mit beszélni.

Az államapparátust tudatlan, vak parancsteljesítésre nevelt pártkatonák szállták meg s teszik működésképtelenné.

A fejlesztési forrásokat haszontalan, megalomán állami építkezésekre költik, a pénz a pártklientúra zsebébe vándorol.

A jogállam rendjének felforgatása, a nyílt korrupció, a Kelet-Európa diktatúráival paktáló külpolitika joggal kelt visszatetszést európai szövetségeseinkben.

A vidék társadalmát szétverte a nagybirtokot támogató, föld-nem-látta üzletembereket jutalmazó agrárpolitika.

A középosztályt az állami parancsuralom az önálló kezdeményezés lehetőségétől, a hazai piac elvesztése a gyarapodás esélyétől fosztotta meg.
Semmivé lett a magyar köz- és felsőoktatás elismert magas színvonala.
A tehetséges és vállalkozó szellemű fiatalok külföldön próbálnak szerencsét, százezrével hagyják el az országot.

A magyarok többsége változást akar, de képesek leszünk-e az összefogásra? A tisztelt olvasó a Lehet Más a Politika és az Új Kezdet közös programját tartja a kezében. Ami nekünk sikerült: a kölcsönös bizalmon alapuló együttműködést szeretnénk felajánlani minden honfitársunknak, a politikai közélet valamennyi, becsületes szándékú résztvevőjének.

LÁSSUK TEHÁT: Mit kívánunk a magyar nemzetnek, hogya a politika valóban más legyen?

1 **Demokráciát: az állampolgárok felelős részvételét a célok és tennivalók megállapításában!**

- A bürokratikus központosítás megalázó, idegőrlő, pénz- és papírpocsékoló rendszerének végét;
- A hatalmi ágak következetes különválasztását, ami megakadályozná a végrehajtó hatalom túlkapásait; a napi érdeket szolgáló törvénygyártás leállítását; az átláthatatlan, betarthatatlan és alkotmányos szempontból igazolhatatlan paragrafus-dzsungel eltakarítását;
- Az osztogatás és fosztogatás korrupciós rendszerének felszámolását;
- A valóságos önrendelkezés jogi és anyagi eszközeit az önkormányzatoknak.

2 **Ne hirdessük, hanem gyakoroljuk a patrióta gazdaságpolitikát!**

- A fejlesztési forrásokat ne felesleges állami nagyberuházásokra költjük, hanem a gazdaság versenyképességét segítő innovációra, valamint a nagyobb hozzáadott értéket biztosító munka- és tudásintenzív, minőségi termelés támogatására.
- Eurokonform módszerekkel hozzuk kedvezőbb helyzetbe a hazai piacon a hazai szereplőket.
- Használjuk ki a megújuló erőforrások hasznosításában, a környezetbarát technológiák fejlesztésében rejlő beláthatatlan lehetőségeket. Csak a helyi természeti és kulturális forrásokat gyarapító, azok fenntartható használatára épülő gazdasági kezdeményezéseket támogassuk.
- Tegyük lehetetlenné az adókerülés valamennyi fél-törvényes és törvénytelen formáját.

3 **Lássunk hozzá a kifosztott és tönkretett magyar vidék újraélesztéséhez!**

- Szabadítsuk fel a vidéket az oligarchák uralma alól, teremtsük meg a lehetőségét a helyi gazdátársadalom újrászerveződésének!!
- A tájadottságokhoz alkalmazkodó, minőségi terméket és szolgáltatást nyújtó agrikultúra biztosítson élhetőbb életet, tisztességes jövedelmet a megújuló falusi társadalomnak.
- A fejlesztési források méltányos elosztásával, értelmes felhasználásával teremtsünk jobb élet- és munkafeltételeket a kisebb településeken.
- A munkanélküliek számára ne a kilátástalan közmunka nyújtson nyomorúságos megélhetést, hanem a kis- és középvállalkozások, szövetkezetek munkahelyteremtő képességét erősítő intézkedések.

4 **A huszonnegyedik órában vagyunk: meg kell állítani a közszolgáltatások és a szociális politika leépülésének folyamatát!**

- Különösen az egészségügyben és a közoktatás terén, ahol az ellátórendszer rehabilitációja és az ott dolgozók helyzetének, jövedelmének európai színvonalú rendezése nem halogatható tovább.
- A mélyszegénységben vergődő családok pedig végre tisztességes munkából jussanak biztos megélhetéshez.

5

El a kezekkel az iskolától!

- Az oktatás ügyének többet ártottak, mint használtak az egymást követő kormányok végiggondolatlan, szakszerűtlen reformjai. Hagyjanak fel végre a közoktatás politikai kézivezérlésére tett sikertelen, erőszakos kísérletekkel. Az intézmények felett a helyi közösségek rendelkezzenek, az oktatást-nevelést bízzák a pedagógusokra.
- Lássuk be végre, hogy a pedagógusképzés színvonalának, a pedagóguspálya vonzerejének növelése az egyetlen hatásos oktatási reform.
- A szellemi és anyagi erőforrásokat fordítsuk a hátrányos helyzetű fiatalok esélyeinek javítására, a kulturális szakadékok áthidalására.
- Az egyetemek reformálását ne fiskális alapon és ne felülről intézzék, felelőtlen rögtönzések útján, hanem szigorú minőségi szempontok szerint.

6

Legyen végre következetes és kiszámítható magyar külpolitika!

- Külpolitikánkat ma a rövidtávú érdekek gátlástalan szolgálata jellemzi. Ez az ország megítélését a lehető legkedvezőtlenebbül befolyásolja.
- Magyarország helye nem az orosz és a török diktatúra oldalán van, hanem a demokratikus jogállamok között. Unió-ellenes retorika helyett a jövőben azokkal szövetkezzünk, akik az európai integráció rendszerének reformját sürgetik, kifelé pedig a hatékonyabb közös fellépés eszközeit keresik.
- Országunk a globális ökológiai válság enyhítését célzó nemzetközi összefogás kezdeményezőjeként keressen s találjon magának új nemzetközi szerepkört, szövetségeseket.

7

Terjesszünk elő száz nap alatt száz olyan intézkedést, ami a vállalkozóknak nyereséget, a családoknak megtakarítást, a természetnek megkönnyebbülést hoz!

JOGÁLLAM

Magyarország rendszerváltás utáni története jelentős részben a jogállam felépítésének nehézségeiről, majd a felépült jogállami intézményrendszer lebontásáról szól. A mostani kormány igen súlyos örökséget hagy utódjára. Célunk az alkotmányosság helyreállítása, az állami abszolutizmus rendszerének felszámolása, a társadalmi önrendelkezés feltételeinek megteremtése.

1. A végrehajtó hatalom túlkapásainak megakadályozására helyreállítjuk az alkotmányos fékek és ellensúlyok rendszerét, ami ellen az illiberális demokrácia szószólói az elmúlt években nyílt harcot folytattak. Az ügyészség, a bíróságok, a nemzeti bank, az Országos Választási Bizottság, az Állami Számvevőszék autonómiáján esett sérelmeken okulva függetlenségüket szigorú jogszabályokkal bástyázzuk körül.
2. Az ország alaptörvényét megtisztítjuk a pártérdeket szolgáló, oda nem illő részletkérdéseket tárgyaló vagy pusztán ideológiai célzatú paragrafusoktól és kiegészítésektől; hasonló szempontból felülvizsgáljuk a kétharmados törvényeket is.
3. Az Alkotmánybíróság számára biztosítjuk eredeti hatáskörét, s azt kiterjesztjük a költségvetési törvényt érintő kérdésekre, valamint magának az alkotmány belső konzisztenciájának a vizsgálatára is.
4. A köztisztviselő a közösséget szolgálja, nem a kormányzó pártokat. Ezért törvényben rendezzük jogállását és felelősségét, hogy a felelős és szakszerű munkavégzést ne akadályozhassa kiszolgáltatottságuk a pártérdekeknek. A köztisztviselői kar magas színvonalát az állások betöltéséhez szükséges feltételek szigorításával biztosítjuk. Növeljük e pályák vonzerejét, hogy a legjobb szakemberek vállalják a köz szolgálatát.
5. Megteremtjük a közsféra átláthatóságának jogi garanciáit, kivételes esetektől eltekintve biztosítjuk az ott születő dokumentumok hozzáférhetőségét. Kötelezővé tesszük valamennyi közszférában született döntéshez érdemi indoklás közzétételét.
6. Helyreállítjuk az állampolgári jogvédelem, az adatvédelem, a kisebbségvédelem és a jövő nemzedékek képviselőinek feladatát ellátó önálló ombudsmanok intézményét.
7. Olyan országot akarunk, ahol mindenki biztonságban tudhatja jogosan szerzett tulajdonát és személyes adatait, s ahol az állam nem tesz különbséget polgárai között vallási meggyőződésük, társadalmi helyzetük, nemük, szexuális irányultságuk vagy politikai nézeteik alapján.
8. Leállítjuk a parlamenti törvénygyár napi érdekekhez igazított, kapkodó működését. Megteremtjük a szakmailag megalapozott, társadalmi, környezetvédelmi, gazdasági és jogi hatásvizsgálattal alátámasztott jogszabály-alkotó munka törvényes feltételeit. Helyreállítjuk a parlament népképviselői jellegét: a választott képviselőket pártjaik nem kötelezhetik lelkiismeretükkel vagy választóiknak tett ígéretükkel ellenkező szavazásra.
9. A választási rendszer aránytalanságait mérsékeljük: helyreállítjuk a kétfordulós választást, leszállítjuk a bejutási küszöböt, megszüntetjük a győzteskompenzációt, növeljük a listás szavazatokkal bekerülő képviselők számát.

- 10.** A közvetlen demokrácia fontos eszközének tartjuk a népszavazást, ezért a népszavazásra bocsátható kérdések körét kiterjesztjük (a költségvetést ill. nemzetközi szerződéseket érintő kérdésekre); könnyítünk a népszavazás kezdeményezésének feltételein, és a népszavazás érvényességének kritériumát nem az 50%-os részvételhez, hanem a választópolgárok többségének, de legalább 25%-ának egy értelemben leadott szavazatához kötjük.
- 11.** Korrupciós főügyészséget hozunk létre a közhatalommal való rendszerszintű visszaélések üldözésére. A tisztességtelenül szerzett vagyonok visszaszerzésére minden jogállami eszközt igénybe veszünk. Megváltoztatjuk a közbeszerzések és a fejlesztési források elosztásának rendjét, megteremtjük az eljárások teljes nyilvánosságát. Szigorú átláthatósági szabályokat vezetünk be a pártok gazdálkodásában, különösen a kampányfinanszírozás területén. Korlátozzuk a kormánypropagandát, felszámoljuk az állami szervek és a média- és hirdetési piac szereplőinek átláthatatlan összefonódásait. Visszaszorítjuk a klientúra rendszert a köztulajdonban álló cégeknél. Az offshore minden formáját kisöpörjük a közpénzek közeléből, a hazai és uniós közbeszerzésekből, illetve bármilyen, az állammal kötött szerződésből. Ezek megsértését büntetőjogi szankcióval üldözzük. Megadóztatjuk az offshore számlákat és az offshore cégek számára történő átutalásokat. Felülvizsgáljuk a teljes összeférhetetlenségi és vagyonnyilatkozat-tételi szabályrendszert, kötelező vagyonosodási vizsgálat alá vonjuk a politikusokat.
- 12.** Megszüntetjük a két- illetve háromszintű kormánystruktúrát, a kancellária túlsúlyát, az össze nem illő feladatköröket egyesítő csúcsminisztériumokat. Az oktatási és kulturális ügyeknek, a környezetvédelemnek, az egészségügynek, a szociális ügyeknek önálló tárcát biztosítunk.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

A magyar külpolitika elveszítette hitelét: rövidtávú belpolitikai és vélt gazdasági érdekek szolgálatába szegődött, kiszámíthatatlanná vált, és megkérdőjeleződött elkötelezettsége a választott szövetségi rendszer iránt. A haszonelvűség áthatja a nemzetpolitikát is: a külhoni magyarokra a mostani kormány elsősorban mint a Nyugat-Európába elvándoroltakat pótló munkaerő-tartalékra, valamint csökkenő szavazóbázisának utánpótlásaként tekint. A Fidesz az intézményrendszert is kalmár-szemléletű külpolitikájához idomította. Tömeges elbocsátásokkal rendítette meg a magyar diplomácia személyi, szervezeti és szellemi hátterét; a megüresedett tisztségeket a kellő diplomáciai jártasságot nélkülöző politikai kinevezettekkel töltötte be.

Feladatunknak az ország nemzetközi tekintélyének helyreállítását tekintjük. A következetesség előfeltétele, hogy meg tudjuk fogalmazni a magyar külpolitika fő céljait, amelyek számot tarthatnak a közmegegyezésre, tehát arra is, hogy az egymást követő kormányok kitartanak mellettük.

1. Magyarország helye a demokratikus jogállamok között van, az Észak-atlanti Szövetség és az Európai Unió tagjainak sorában.

Ezzel a szerepvállalással összeegyeztethetetlen a stratégiai együttműködés diktatórikus rendszerekkel. Külpolitikánk nem tesz gesztusokat Putyin Oroszországa, Erdogan Törökországa vagy az alijevi Azerbajdzsán felé. Illiberális klubtagságunk gazdasági értelemben sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A történelem pedig azt bizonyítja, hogy megmaradásunkat nyugati elkötelezettségünk szolgálja. Ettől a doktrínától a magyarság Szent István óta szabad akaratából soha nem tért el. Az elmúlt nyolc év e tekintetben is valódi mélypontnak tekinthető.

2. Külpolitikánk minden lépésénél számításba kell venni annak hatását a határainkon túl élő magyarokra.

Hazánk kedvezőtlen nemzetközi megítélése kihat helyzetük alakulására. Az Európai Unióban a magyar kormány sikerrel támogathatja közösségeik autonómia-törekvéseit, hiszen a kisebbségek szabadságjogainak érvényesítése, kulturális önazonosságuk megőrzése az Európai Unió gyakran hangoztatott alapelvei közé tartoznak. Mindent eszközzel azon leszünk, hogy ezeknek az elveknek a gyakorlatban is érvényt szerezzünk.

3. Szomszédsági politikánk fő törekvése a határok átjárhatóságának biztosítása.

A regionális együttműködésben rejlő lehetőségek jobb kihasználására törekszünk, többek között a természet- és környezetvédelem, a közlekedési és kommunikációs hálózatok fejlesztése, valamint a közös védelmi politika terén. A határon átnyúló gazdasági együttműködés keretében elsősorban a magyarlakta térségek fejlődését kívánjuk előmozdítani. A békés együttműködés számára biztos alapot jelentenek közös érdekeink – például a balti országokkal vagy nyugat-balkáni szövetségeseinkkel - és ezek közös képviselője a nemzetközi színtereken. A közép-európai országok összefogását a visegrádi együttműködésen túl is szorgalmazni fogjuk.

4. Az európai együttműködés és szolidaritás további erősítését történelmi szükségességnek tartjuk.

Az egység-törekvések sikerét azonban szerintünk nem az egyformaság szolgálja, hanem a földrész páratlan kulturális és politikai sokszínűségének megőrzése; nem a központosítás, hanem a népek,

országok és régiók közötti szorosabb kapcsolatok hálózata; nem a központi bürokrácia növelése, hanem az uniós intézmények és szervezetek átlátható működése, a részvételi demokrácia és a szubszidiaritás elvének érvényesítése. Ugyanakkor helyeselnék az unió hatáskörének kiterjesztését olyan területeken, mint a környezet- és egészségvédelem vagy a társadalmi különbségek mérséklése. Támogatjuk a közös európai szociális minimum elfogadását a szakképzett munkaerő elvándorlásának mérséklése érdekében. Ennek részeként egy a nemzeti jövedelemmel arányos közös európai minimálbér-szabályozást is üdvözlünk, egyidejűleg összehangolnánk a tagállamok adópolitikáját, valamint a munkajogi szabályokat.

5. Az Unió elsőrendű feladata, hogy a tagországok közös fellépése segítsen megőrizni Európa világpolitikai befolyását.

Ehhez egységes kül- és védelmi politikára van szükség: támogatjuk ennek létrehozását. Kezdeményező szerepet vállalunk a menekült-válság kezelésére szolgáló hosszú-távú stratégia kidolgozásában, ehhez elengedhetetlennek tartjuk a dublini rendszer átfogó reformját. Támogatjuk a közös határvédelem és általában a közös védelmi politika megteremtésére irányuló erőfeszítéseket. Szakítunk az Orbán-kormány tüntetően különutas stratégiájával. Az egyirányú energiafüggőség csökkentése érdekében elállunk a paksi atomerőmű bővítésétől.

6. Az európai szolidaritás alapja népeink közös történelmi-kulturális öröksége.

Ezt az egységet a gazdasági érdekek szolgálhatják és veszélyeztethetik. Úgy gondoljuk, hogy a tisztán gazdasági megfontolásokból szorgalmazott kétsebességű Európa gondolata nem a szolidaritást erősíti. A közös európai valuta bevezetésével alapvetően egyetértünk, azonban az eurózóna szabályrendszere ma még nem biztosítja kellőképpen a közös valutát használó országok monetáris biztonságát, ezért kezdeményezni fogjuk annak felülvizsgálatát. Csak olyan átláthatóan működő kereskedelmi megállapodásokhoz adjuk beleegyezésünket, amelyek sem nálunk, sem a partner-országokban nem veszélyeztetik a környezet épségét, a szociális vívmányokat vagy a nemzeti kultúrát. Támogatjuk az egységes uniós eljárást az offshore adóparadicsomok felszámolása érdekében, a multinacionális üzleti érdekeltségek befolyásának korlátozására.

7. Fellépünk a globális igazságtalanság minden formája ellen.

Az észak-dél szakadék, a növekedési hajsza és a globális szabadkereskedelmi rendszer visszasságai közvetlenül felelősek a földtörténeli léptékű környezetrombolásért, az elemi ínség, a háborús konfliktusok és a terrorizmus terjedéséért. Napjainkban mindez az emberiség történetének legnagyobb arányú népvándorlásához vezetett. A nyugat érdeke és erkölcsi kötelessége, hogy semmilyen áldozattól vissza nem riadva, anyagi erőforrásait, tudását és politikai befolyását latba vetve munkálkodjék azon, hogy a nyomorúság különböző válfajai előtt menekülő embermillióknak a saját szülőföldjükön jusson biztonságos megélhetés.

8. Kezdeményező szerepet vállalunk a nemzetközi környezetvédelmi erőfeszítések terén.

Felelevenítjük Sólyom László, volt köztársasági elnökünk kezdeményezését: a megtépzott tekintélyű magyar külpolitika számára új, kedvező szereplehetőséget keresünk az élővilág pusztulását megállító világméretű összefogás kezdeményezésében. Útmutatónak az ENSZ Globális Fenntarthatósági Célkitűzéseit tekintjük, melyek megfogalmazásában hazánk képviselői meghatározó szerepet játszottak. Más kontinenseken is keresni fogjuk a szorosabb együttműködés lehetőségét olyan országokkal, új nagyhatalmakkal, amelyek hasonlóképpen elkötelezettek e célok iránt, mint például Kanada, India, Ausztrália.

9. Újragondoljuk biztonságpolitikánk alapjait.

Biztonságpolitikai programunk kiindulópontja az a belátás, hogy országunkat többé nem a hagyományos, államközi fegyveres konfliktusok kiújulása fenyegeti elsősorban, hanem újfajta támadások: terrorizmus, informatikai háború, külföldről finanszírozott destruktív politikai törekvések. A védekezés ezek ellen nem kizárólag a fegyveres erők feladata, hanem több tárca és szakterület gondosan tervezett együttműködését kívánja.

10. Korszerűsítjük a hadsereget.

Védelmi képességünk helyreállítása azonban a honvédelem hagyományos területein sem várthat tovább magára. Ahhoz, hogy Magyarország eleget tehessen a NATO és az Európai Unió tagjaként rá háruló biztonságpolitikai feladatoknak, hadseregünkben jelentős szerkezeti, szervezeti és fegyverzeti korszerűsítést kell végrehajtani. Vállaljuk ennek költségvetési következményeit: a védelmi kiadások részesedését fokozatosan a GDP 2%-ára emeljük.

NEMZETPOLITIKA

Azt akarjuk, hogy a határainkon túl élő magyar közösségek részesüljenek az Európai Unióban létező kisebbségi jogok összességében. Minden eszközzel támogatjuk őket, hogy szülőföldjükön magyarságukat megőrizve boldogulhassanak. Európa-politikánk sarkköve, hogy az Unió ne csak a nemzetállamoknak legyen közös otthona, hanem az országhatárok által szétszabdalt nemzeteknek, soknemzetiségű tájaknak és a nemzeti hovatartozástól független regionális együttműködési kezdeményezéseknek is.

1. A magyar nemzet egy, a nemzetrészek önállóak.

A magyar állampolgárság megszerzését a határon túl élő magyarok esetében a nemzeti közösség összetartozását erősítő eszköznek tekintjük. A kettős állampolgárság bátoríthatja az államhatárok jelentőségének csökkentésére irányuló kezdeményezéseket is. A magyar kisebbségek szervezeteinek támogatását teljes mértékben átláthatóvá tesszük, és nem tűrjük, hogy azt hazai pártérdekek érvényesítésére vagy a kisebbségek politikai törekvéseinek befolyásolására használják.

2. Támogatjuk az egyes szomszédos országok magyar kisebbségeinek autonómiáját.

Az önrendelkezés joga összeegyeztethető az állam területi integritásával és szuverenitásával. A konfliktusok többségére megnyugtató megoldásnak tartjuk a kisebbségek által lakott területeknek biztosított különleges jogállást. Az autonómia lehetővé tenné, hogy a kulturális sokszínűsége az államok ne egységüket fenyegető veszélyként tekintsenek, és a kisebbségek se érezzék magukra nézve fenyegetésnek az állam egységét.

3. Az érintett közösségek által kidolgozott megoldásokat részesítjük előnyben.

Az elsőrendű cél Kárpátalján a Tisza-menti öngazgatási régió, a vajdasági magyarság esetében a soknemzetiségű térségen belüli (személyi vagy területi) autonómia lehet. A nyugati diaszpóra értékes erőforrásunk, támogatjuk identitásának, nyelvének, az anyaországgal való kapcsolatának megőrzését. A szomszédos országokban élő szóránymagyarság számára a kulturális intézményeiknek biztosított támogatás tűnik a legfontosabbnak. Ennek elosztásába, a támogatás céljának meghatározásába minden esetben bevonjuk az érintettek képviselőit.

4. Európai megoldásokat keresünk.

Európai szintű együttműködést, intézményes megoldásokat szorgalmazunk a kisebbségi jogok érvényesítésére. Az érintett kisebbségek, az Európai Parlament, a tagállamok és a kisebbségi jogvédő civil szervezetek bevonásával olyan hatékony ellenőrző rendszer felállítását kezdeményezzük, amelyen keresztül a nemzetiségeket ért jogsértéseket szankcionálni lehet.

5. A nyelvi jogok érvényesülése a nemzetek létének alapja.

Arra törekszünk, hogy a magyarlakta régiókban a többségi nyelv és a magyar nyelv jogállását az egyenrangúság és a párhuzamosság elve alapján rendezzék, elismerve az adott területen ténylegesen használatos nyelvek hivatalos használatát. A nemzetiségi kisebbségek tagjait megilleti a jog, hogy hivatalos ügyeket anyanyelvükön intézhessék és kultúrájukat anyanyelvükön gyakorolhassák, a nélkül, hogy emiatt bármilyen hátrányt kellene szenvedniük.

6. A saját oktatási rendszer minden nemzetiség elidegeníthetetlen joga.

A nemzeti kisebbségek nyelvének, önazonosságának megőrzése alapvetően az iskolarendszeren múlik. Létkérdés számukra az intézményalapítás és működtetés joga, az oktatás szabadsága. Az ezt garantáló államközi szerződések mellett kiemelt szerepet játszik e téren a magyar állam határokon túlra irányuló támogatáspolitikája.

7. Közös örökségünk a Kárpát-medence.

A Kárpát-medence ökológiai egység, páratlan értékeinek megőrzése közös érdekünk. Ez minden állam részéről megköveteli a határokon átívelő közös gondolkodást és felelősségvállalást a jövő nemzedékek érdekében. Azon leszünk, hogy a Kárpát-medence lakóit egymáshoz közelebb hozzuk, s a XX. században kialakult belső perifériákat megszüntessük. Első lépésben a fenntartható vízgazdálkodás, az árvízvédelem, az erdőgazdálkodás, az infrastrukturális rendszerek és az innováció terén kezdeményezzük országaink szorosabb együttműködését. Kiemelten támogatjuk a határmenti térségek fejlesztését, a határokon átívelő gazdasági együttműködést, a megszünt kapcsolatok újraépítését.

TERÜLETI FEJLESZTÉS, ÖNKORMÁNYZATOK

Azt akarjuk, hogy a vidéki népesség boldogulását a huszonegyedik század igényeinek megfelelő kulturált életfeltételek, sokszínű gazdaság, ép közösségek szolgálják. Az elmúlt évtizedek fejlesztési politikája magára hagyta a falusi társadalmat. A rendszerváltozás óta fokozatosan nőtt a városok és falvak közötti szakadék: a kistelepülések részesedése a fejlesztési forrásokban kormányzati ciklusonként egyre csökkent. Ezen belül az 500 lelkes és annál kisebb községek - 1036 önkormányzat - fejlesztésére a források mindössze 1%-a jutott. Az ország területének egyharmadáról a központi kormányzat lemondott - ez a politika felér egy önkéntes belső Trianonnal. Miközben a fővárosi agglomeráció életét a kezelhetetlen növekedés és a zsúfoltság keseríti, a vidéki központok fejlődését a főváros túlsúlya akadályozza. A szélsőséges aránytalanságok kiegyenlítését egyedi intézkedésektől többé nem remélhetjük, ehhez átfogó és tervszerű kormányzati politikára van szükség.

1. Az egész ország érdeke, hogy helyreállítsuk a vidék népességmegtartó erejét.

Azoknak a településeknek van jövőjük, ahol az emberek szeretnek élni. A kistelepülések is lehetnek vonzóak és lehetnek sikeresek. Célunk a minőségi élet feltételeinek megeremtése, hogy a fiatalok a szülőföldjükön alapíthassanak családot. Ehhez jobb infrastruktúrát, a szolgáltatások körének bővülését, egyúttal változatosabb munkalehetőségeket biztosítunk számukra. Azokat a városi fiatalokat is hozzásegítjük terveik megvalósításához, akik falun szeretnének megtelepedni. Különös súlyt helyezünk arra, hogy az értelmiség a kisebb településeken is találjon megélhetést, nélkülük ugyanis a vidéki közösségek nem tudnak megerősödni.

2. A vidékfejlesztés meghatározó szereplőivé a helyi közösségeket tesszük

Az előző kormányok a területi önkormányzatokat a hatáskörök, döntési jogkörök, feladatok és források fokozatos elvonásával a központi hatalom helyi képviselőivé alacsonyították. Pártjaink számára megkérdőjelezhetetlen alapérték az érintettek részvételén alapuló döntéshozatal és az alulról építkező hatalomgyakorlás, ezért növelni kívánjuk az önkormányzatok hatáskörét és cselekvőképességét. A területi önkormányzatok rendszerének újragondolásánál egyaránt figyelembe vesszük minden település jogát ahhoz, hogy demokratikusan választott, felelős vezetője és önálló költségvetése legyen, valamint a fenntarthatóság követelményét, ami nélkülözhetetlenné teszi a szorosabb kistérségi együttműködést. Ez utóbbi azonban ne a központtól való függést jelentse, hanem a szereplők közötti érdekközösséget és szolidaritást erősítő szabályozást. A fenntarthatóság követelményének megfelelő területi egység szerintünk a járás: egy vagy több város és az azokhoz szervesen kötődő falvak együttese. Ezt tekintjük az önkormányzatiság legfontosabb szintjének. A járásokat a korábbi központ- és határijelölések felülvizsgálatával hozzáigazítanánk a valóságos vonzáskörzetekhez. A megyei jogú városok méretüknél fogva jól illeszkednek a járási alaprendszerbe. A járási szintet meghaladó önkormányzati feladatok a megyei közgyűlés hatáskörében maradnak.

3. A részvételi demokráciának először az önkormányzatokban kell megvalósulnia

Az önkormányzatok megerősödésével járjon együtt működésük átláthatóságának javítása, a közvetlen demokrácia elemeinek meghonosítása, valamint a helyi médiumok függetlenségének biztosítása. A fejlesztési programok közösségi tervezését és végrehajtását helyi fejlesztők támogatásával, képzéssel, szaktanácsadással segítjük. A valóságos önkormányzatiság azon múlik,

hogyan rendelkeznek-e feladatkörükkel arányos forrásokkal, vagy pedig azokat újra és újra ki kell érdemelniük a központi kormánytól. Ezért helyreállítjuk a normatív finanszírozást, méltányos, átlátható, az érintettek bevonásával megállapított mutatókkal: senkinek se kelljen többé pályázni alapfeladatai ellátásának fedezetéért.

4. *Az intézményrendszer elérhetősége nem lehet létszámfüggő!*

Módosítjuk azokat a jogszabályokat, amelyek a települések lélekszámától függő korlátozásokat tartalmaznak. Minden falunak lehessen főállású polgármestere, falugondnoka, a település menedzseléséhez szükséges hivatali háttérrel. Véget vetünk annak a gyakorlatnak, amely a források elosztásánál aránytalan és igazolhatatlan előnyöket biztosít a nagyobb településeknek a kisebbek rovására. Az elmúlt évtizedek súlyos aránytalanságainak ellensúlyozása érdekében megemeljük a kistéleplési alapszabályát. A helyi társadalmak adóerejének különbségéből adódó egyenlőtlenségek kompenzációját továbbra is a központi költségvetés feladatának tartjuk.

5. *”Ne halat adj, hanem hálót!”*

A hátrányos helyzetű járási fejlesztő közösségeit támogatjuk ahhoz, hogy a helyi igényeihez és lehetőségeikhez alkalmazkodó fejlesztési stratégiát kövessenek. Elsősorban a foglalkoztatást és a képzés-szakképzés minőségét, elérhetőségét javító intézkedésektől várunk eredményt. Kiemelten támogatjuk a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatását.

6. *Mobilitási garancia a vidékieknek.*

Mivel kisebb településeken szükségképpen kisebb a szolgáltatások és munkalehetőségek választéka, itt az élet minősége nagyobb mértékben függ a közlekedési infrastruktúra állapotától. A vidékiek számára mobilitási garanciát jelentő tömegközlekedési hálózatok fejlesztésére jelentős összegeket szánunk (lásd a közlekedési fejezetet).

7. *Változtatunk a hazai városfejlődés egyoldalúságán.*

Arra törekszünk, hogy nagyvárosaink teljes értékű központjai legyenek az ország egyes régióinak, ezért azon leszünk, hogy kulturális és gazdasági vonzerejüket növelni tudják. Ez a budapestiek érdeke is, mert a fővárost fojtogató agglomeráció ma már akadályozza a város fejlődését.

8. *A fővárosi agglomeráció fejlődését egészségesebb irányba tereljük.*

A központi régió aránytalan növekedése a területi fejlődés visszasságainak egyik fő oka és következménye, az agglomerációs települések túlépítéséhez, természeti környezetük pusztulásához vezet. Ezen a hatalmas áron egy minden tekintetben fenntarthatatlan életformát kényszerít azokra, akik itt próbálnak megtelepedni. Ezért ezeken a településeken akadályozni fogjuk újabb külterületek belterületbe vonását és beépítését.

9. *Ésszerű megoldást találunk Budapest és az agglomerációs települések viszonyának rendezésére.*

A főváros és agglomerációja nem alkotnak értelmesen elválasztható közigazgatási egységeket. Ezért a fővárosi és kerületi önkormányzatok valamint a szomszédos települések önkormányzatai közötti intézményes együttműködést új alapokra fektetjük – ennek kidolgozása azonban csak a helyzet alapos felmérése és a lehetőségek mérlegelése után történhet meg.

10. Orvosoljuk a fejlesztési források elosztásának visszasságait.

A pályázati rendszert az uniós csatlakozás óta súlyos visszaélések jellemzik: antidemokratikus döntéshozatal, korrupció, bürokrácia, pénzpocsékolás. Sok esetben maguk a pályázati kiírások kényszerítik a kedvezményezetteket, hogy haszontalan beruházásokra költsenek, vagy a pályázató által kijelölt cégeknek juttassanak megrendelést. Kötelességünknek tartjuk a pályázati rendszer reformját, átláthatóvá tételét, általában az újító kezdeményezések és az öntevékenység útjában álló adminisztratív akadályok felszámolását.

11. Újjászervezzük a rendőrséget.

A területi önkormányzatoknak szánt szélesebb szerepkör részeként a helyi közbiztonságért felelős rendőri erőket önkormányzati irányítás alá rendeljük. A bűnügyi feladatok ellátására önálló, országos hatáskörű rendőri szervezetet hozunk létre. Egyidejűleg felülvizsgáljuk a rendvédelmi szervezetek jelenlegi, széttagolt rendszerét, megszüntetjük a felesleges párhuzamosságokat és rosszul meghatározott feladat- és hatásköröket. A rendvédelmi pálya vonzerejének növelésére törekszünk. A rendőri hivatás társadalmi presztizsének helyreállításával elérjük, hogy többen vállalják a szolgálatot. Rendezzük a lakhatási támogatás kérdését, és újragondoljuk a rendkívüli pszichikai és fizikai igénybevételnek megfelelő karkedvezményes nyugdíjaztatás lehetőségét.

OKTATÁS

Kapkodó, kieroszakolt reform-intézkedések helyett a pedagógusok tapasztalataira támaszkodó, az iskolát használó közösségek igényeinek megfelelő, szakmai vitákban kiérlelt és alaposan átgondolt újításokat vezetünk csak be. Az oktatás ügyét függetleníteni szeretnénk a politikai játszmáktól, megteremtjük a szakmai és társadalmi szereplőkkel együttműködő oktatásirányítás jogi és szervezeti biztosítékait.

1. Véget vetünk a közoktatás központosítására tett abszurd és kártékony kísérleteknek, és helyreállítjuk a szakigazgatás szakszerűségét.

Az intézmények fenntartásával kapcsolatos jogokat a járásokhoz telepítjük, akik azokat az iskolahasználó közösségekkel egyetértésben gyakorolják. Az oktatás-nevelés a pedagógusok hivatása, nekik szélesebb teret biztosítunk az önálló tanulás-szervezésre. A költségvetés a rendszer finanszírozásáért felelős, a szakigazgatás hatásköre pedig az intézmények szakmai támogatása, szabályozása és ellenőrzése. A szereplők viszonya nem hierarchikus, illetékességük körét világosan elhatároljuk egymástól.

2. Helyreállítjuk az oktató-nevelő munka szabadságát; a diákoknak visszaadjuk a tanulás örömeit.

A kötelező órák számát csökkentjük, a szabadon választható foglalkozások számát szaporítani, elérhetőségüket javítani kívánjuk. Megteremtjük a valódi egész napos iskola tárgyi és személyi feltételeit, miközben annak kötelező jellegét megszüntetjük. A művészetek és a testmozgás iskolai súlyát is elsősorban a tanórán kívüli, választható lehetőségek körének bővítésével kívánjuk növelni. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az alapkészségek fejlesztésének. Támogatni fogjuk hatékonyabb nyelvoktatási és digitális pedagógiai módszerek terjesztését. Egy gyorsan változó világban az iskola elsősorban tanulni tanítson, az önálló tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz és kooperációhoz szükséges ismeretekre helyezze a hangsúlyt. Ezért olyan Nemzeti Alaptanterv kidolgozását kezdeményezzük, amelyben a tananyagtartalomról a hangsúly a pedagógiai célokra és értékekre, az egyes műveltségi területeken érvényes fejlesztési feladatokra kerül. Kötelező kerettantervek helyett választható mintatantervek és oktatási programcsomagok kerüljenek kidolgozásra, a helyi tantervek pedig az iskola, a fenntartó és a szülők együttműködése és autonóm döntése alapján készüljenek, figyelembe véve a tanulók érdeklődését, az életkori valamint a helyi sajátosságokat. Az állami tankönyv-monopólium helyett szélesebb tankönyv és taneszköz választási lehetőséget biztosítunk az iskolák számára. A szakigazgatás a tankönyvek minősítésében és engedélyezésében legyen illetékes, elkészítésüket bízza a szakmai műhelyekre, szerzőkre és kiadókra. Kormányzati ártámogatásban az engedélyezett taneszközök egyenlő mértékben részesüljenek. A tantestület igényeinek megfelelő tanári továbbképzéseket az intézmény-vezető rendelje meg.

3. Minden eszközzel segítjük az iskolarendszert, hogy a társadalmi szakadékok áthidalásának hatékony eszköze lehessen.

Ha magára hagyjuk, nem képes erre. Gazdag és szegény, kisebbségi és többségi családból érkező, jól teljesítő és „problémás” gyermekek elkülönülése és elkülönítése csak úgy mérsékelhető, ha a hátrányos helyzetű tanulókat nagyobb számban fogadó intézményekben felkészült és jól fizetett pedagógusok működnek, és ide irányul a legtöbb szakmai és anyagi támogatás. Elsőrendű

feladatunknak tekintjük az eltérő fejlődésű gyerekek méltányos és szakszerű iskolai ellátásának biztosítását.

4. Az iskola egy-egy település életében a legfontosabb közösség-szervező erő – sorsáról a végső döntés a helyi társadalmat illeti.

Az iskola fenntartásának jogát, ha az igény felmerül, visszaadjuk az érintett településnek. Ma a csökkenő gyerekszámra hivatkozva folyik a leépítés, igazolják a szolgáltatások korlátozását. Mi éppen fordítva gondolkodunk: a kisebb csoportlétszámok kedveznek a személyközpontú, interaktív pedagógiai módszerek alkalmazásának. Az ismerős környezet és a helyi közösség jelenléte egyértelműen segíti a tanulást, az iskolai közösség megfelelő légkörének kialakítását. Ezért úgy gondoljuk, iskolák összevonásáról vagy bezárásáról nem mérethatékonysági, kizárólag minőségi szempontok szerint szabad dönteni. Az elmúlt években tapasztalt visszaadásokra való tekintettel egyelőre nem támogatjuk, hogy további iskolák kerüljenek egyházi fenntartóhoz. Ahol csak egyetlen iskola van, ott elvárjuk, hogy az a fenntartó jellegétől függetlenül világnézeti nyitott és sokszínű képzést nyújtson. Az egyházi és világi intézmények közötti finanszírozási különbségeket megszüntetjük.

5. Minden településen legyen kellő számú bölcsődei, óvodai férőhely!

A személyiség fejlődése, a hazuról hozott kulturális különbségek kiegyenlítése szempontjából sorsdöntő az első hat életév. Célunk, hogy minél több gyerek, különösen a hátrányos helyzetűek jussanak el a bölcsődebe-óvodába.

6. A leghatásosabb oktatási reform szerintünk a pedagógusképzés színvonalának, a pedagóguspálya vonzerejének növelése.

A pálya megbecsülésének hanyatlása és a munkakörülmények romlása a rátermett és elhivatott pedagógusokat is elriasztja a pályától. El akarjuk érni, hogy az egyetemeken a legtehetségesebb hallgatók minél nagyobb számban válasszák az igazi szellemi kihívást jelentő, jól fizetett tanári pályát – tisztában vagyunk azzal, hogy ehhez a szervezeti, szellemi és anyagi feltételek gyökeres változására lesz szükség. A pedagógusok képzése és továbbképzése során fő célunk a személyközpontú, megértésre és alkalmazásra fókuszáló, kreatív pedagógiai módszerek terjesztése lesz.

7. Jelentősen emeljük a köz- és felsőoktatásban dolgozók fizetését.

Bérezésük ma nem áll arányban rendkívüli szellemi és fizikai igénybevételükkel. A pedagógusok átlagfizetésének alakulását a mindenkori minimálbérhez kötjük, biztosítva az automatikus évenkénti béremelést. Leghatékonyabb ösztönző eszköznek a differenciált bérezést tartjuk, amely figyelembe veszi a tényleges szakmai teljesítményt, valamint az oktató-nevelő munkát nehezítő körülményeket. A pedagógus életpályamodellt jelenlegi formájában megszüntetjük. Azonnali béremelést kezdeményezünk a kezdő pedagógusok részére. Az iskolaigazgatóknak visszaadjuk munkáltatói és gazdálkodási jogait; a tantestületnek vétőjogot biztosítunk az igazgató kinevezésénél.

8. Enyhítünk a tanárookra, tanítókra és óvodapedagógusokra nehezedő terheken.

A pedagógusok kötelező kontakt óraszámának nem az alsó, hanem a felső határát fogjuk megállapítani, amit 20 órában maximálnánk. Tényleges munkaterheit szaporítja a kötelező tanórán túli feladatok sokasága. Ezek mérséklése érdekében minden intézmény számára

elérhetővé tesszük a pedagógus munkáját segítő szakemberek széles körét, a szociális pedagógustól a gyógypedagógusig, az iskolapszichológustól a pedagógiai asszisztensig. Az ő nélkülözhetetlen munkájuk jobb megbecsülésének is a bérek rendezésével kell kezdődnie. Egyidejűleg megszabadítjuk a pedagógusokat a felesleges adminisztráció és önadminisztráció terheitől.

9. Az oktatásügy részesedését a költségvetésben 20%-ra emeljük.

Ez a leginkább megtérülő befektetés, semmi nem szolgálja ilyen mértékben egy nemzet felemelkedését.

10. Nem hagyunk zsákutcákat a rendszerben.

A szakképzés minden szintjén biztosítunk olyan továbbtanulási lehetőséget, amely az ott végzőket az oktatás magasabb szintjére vezetheti. A szakképzésben a szakmai ismeretek és az alpműveltség arányát annak tudatában állapítjuk meg, hogy a közoktatás feladata nem a munkaerő utánpótlása, hanem tanulásra és önfejlesztésre, sikeres társadalmi beilleszkedésre képes fiatalok kibocsátása. Megteremtjük a 18 éves korig tartó tankötelezettség visszaállításának feltételeit. A szakképző intézmények és fenntartóik döntésére bízunk, hogy – bizonyos tág határok között – milyen képzéseket kívánnak indítani. A költségvetés magára vállalja a szakmaváltással, új szakmák elsajátításával kapcsolatos anyagi terheket.

11. A felkészítés a jövő kihívásaira nem egy tennivaló a sok közül: ez a közoktatás alapfeladata.

A földi életlehetőségek drámai romlása megköveteli az ipari civilizáció működése és a természetben zajló változások közötti összefüggés jobb megértését, a globális együttélés konfliktusainak bemutatását, erkölcsi felelősségünk új dimenzióinak tudatosítását. Ezeknek a témáknak kitüntetett szerepet szánunk a tananyagban. A fenntarthatóság pedagógiájának célja azonban egy új életszemlélet és értékrend kialakítása, legfontosabb eszközei ezért gyakorlatiak: az eleven kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel, az iskola háztartása, a tanárok példamutatása.

12. Minden segítséget megadunk ahhoz, hogy a magyar felsőoktatás visszanyerje elismerten magas színvonalát.

Az egyetemek, karok és szakok alapítását, fenntartását, valamint költségvetési finanszírozását szigorú minőségi követelményekhez kötjük. Véget vetünk a kormányzati célokat, helyi politikai érdekeket, professzori ambíciókat vagy üzleti megfontolásokat szolgáló, szakmailag megalapozatlan intézmény-szaporításnak. Különválasztjuk az egyetemet a főiskolától, a kettő más és más célt szolgál. Jelenleg az egyetemi alapszakok és egyetemmé átminősített főiskolák egy része sem a tudományos alapismeretek rendszeres elsajátítására nem képes, sem a gyakorlati pályákra nem készít fel kellőképpen. Tudatosan törekszünk a területi egyenlőtlenségek mérséklésére.

13. Az egyetemi képzés ingyenességét kiterjesztjük a második és harmadik diplomára, valamint a doktori képzésekre.

A foglalkoztatáspolitikai igényekre a felsőfokú szakképzés sokszínű rendszerének kiépítésével válaszolunk, így a felsőoktatásban diplomát szerzők számának jelentős növekedésével számolunk.

A központi keretszámok rendszerét az állami fenntartó és az intézmény közötti szerződés váltaná fel, amely a hallgatói létszámra vonatkozó előírányt is tartalmaz, figyelembe véve az egyetem vagy főiskola tényleges kapacitásait és a hallgatói érdeklődést. Az intézményeket nem a hallgatók számának növelésében, hanem a képzés minőségének javításában tennénk érdekeltté. Mivel a középiskolából hozott pontszámok nem adnak reális képet a jelentkezők képességeiről, lehetővé tennénk, hogy az egyetem a felvételi eljárás során maga ellenőrizze ezt.

14. *Az egyetemi autonómiát erősíteni, a választott vezetők személyi felelősségét növelni fogjuk.*

A kancellári és konzisztórium-rendszer átalakítását kezdeményezzük. A kormányzat mint megrendelő érvényesítheti a legcélszerűbben a maga fiskális vagy egyéb szempontjait; ebben csak akadályozza, ha közvetlenül avatkozik az egyetemek gazdálkodásába. A kormányzat kötelessége ugyanakkor, hogy a közalkalmazotti bérek rendezése során kiemelten gondoskodjék az egyetemi oktatók megalázóan alacsony bérének emeléséről, ami az elmélyült oktató és kutatómunka elemi feltétele.

KULTÚRA

Célunk a kultúra fenntarthatóságának, a fenntarthatóság kultúrájának biztosítása. A globális környezeti válság egy civilizáció válsága. Ahhoz, hogy megküzdjünk vele, életszemléletünkön kell változtatni, felülvizsgálva a jóról, az igazról és a szépről alkotott fogalmainkat. Ez kulturális kérdés: ez a kultúra dolga, a politikáé pedig, hogy támogassa ebben. A kultúrpolitika feladatának kulturális örökségünk megőrzését, a kultúra sokféleségének és a kulturális párbeszéd intézményrendszerének fenntartását, a szellemi teljesítmények ösztönzését, a lelkiismereti, szólás- és gondolatszabadság biztosítását tekintjük.

1. Biztosítjuk a kultúra autonómiáját.

Fenti szerepköréből nem következik, sőt, azzal összeférhetetlen, hogy a törvényes hatalom birtokosa tartalmi kérdésekben maga döntsön, és az ország kulturális életét alárendelje a saját értékítéletének. A közéleti viták a kultúra szerves részét alkotják, a politikusok mint e vita fontos résztvevői nem lehetnek egyszersmind annak végső bírái is. Ezért helyreállítjuk és tiszteletben tartjuk a kulturális testületek és intézmények autonómiáját, és gondoskodni fogunk a kulturális párbeszéd szabadságának és méltányosságának feltételeiről.

2. A kultúra mindenkié!

A kultúra az a nyelv, amelyen egy közösség tagjai egymással és a külvilággal szót értenek. Azt akarjuk, hogy ebbe a párbeszédbe az állam valamennyi polgára bekapcsolódhasson. Azon leszünk, hogy a kulturális szolgáltatásokat mindenki számára elérhetővé tegyük. Célunk a társadalmi szolidaritás, a nemzeti önazonosság korszerű tartalmakkal történő megerősítése, az emlékezetpolitika kisajátítása helyett.

3. Nem fecséreljük a kultúra pénzét felesleges építkezésekre!

Látványos kampányok és felesleges nagyberuházások helyett a kultúra pénzét elsősorban a kulturális közintézmények és közgyűjtemények alaptevékenységének finanszírozására fordítjuk (az ott dolgozók méltányosabb bérezését is beleértve), a jelenlegi égető hiányosságok felszámolása érdekében. Véget vetünk az intézményrendszer és a közgyűjtemények jelenlegi kiszolgáltatott helyzetének. A pályázati rendszert nem az állami források szűkösségének leplezésére használjuk: a kulturális intézmények alaptevékenységének fedezetéről a költségvetésnek kell gondoskodnia. Megszüntetjük egyes ágazatok, így a sport és a média aránytalan támogatását más célok rovására.

4. Gondoskodunk a pályázati zsűrik szakszerű, nem részrehajló, politikai befolyástól mentes működéséről.

Azt akarjuk, hogy csak az érintettek bizalmát élvező személyek kerülhessenek döntéshozó pozícióba. Erősítjük a testületek és tagjaik személyi felelősségét, folyamatosan vizsgáljuk döntéseik hatását, összefüggést teremtünk a kezelésükre bízott források nagysága és eredményes felhasználása között. A megalapozott döntéshozatal és a hatékonyabb forrás-felhasználás érdekében gondoskodunk a pályázók és pályáztatók közötti közvetlenebb kapcsolatról, kötelezővé tesszük a döntések nyilvános indoklását. A rendszert a pályázók számára átláthatóvá és kiszámíthatóvá tesszük, felszámoljuk a rájuk nehezedő felesleges

adminisztratív terheket. Ne az ügyes pályázók jussanak előnyökhöz, hanem a kreatív kezdeményezések!

5. *A Magyar Művészeti Akadémia kiváltságait eltöröljük.*

A Magyar Művészeti Akadémia magán viseli az alapítását beárnyékoló előítéletek és egyoldalúság súlyos terheit. Túlzott befolyását, kivételezett helyzetét megszüntetjük, és az érintettek bevonásával vizsgáljuk átalakításának, esetleg megszüntetésének módját.

6. *Fejlesztjük a kultúratámogatás kultúráját.*

Ösztönözni kívánjuk a kulturális célokra irányuló magánadományokat, ezek azonban adókedvezménnyel csak akkor járhatnak, ha az adományozás független szakmai zsűrin, közhasznú alapítványon keresztül történik. A társasági adó közvetlen adományozása jelenleg ellentmondásos, aránytalan, visszaélésekre is lehetőséget teremt, ezért ebben a formájában megszüntetjük; a megfelelő finanszírozást a közszférán keresztül biztosítjuk.

7. *Nem elég, ha itthon hangoztatjuk, hogy kulturális nagyhatalom vagyunk!*

Erről a külvilágnak kellene tudomást szereznie, ezen a téren pedig szomszédainkhoz képest is komoly lemaradásban vagyunk. A magyar kultúra nemzetközi jelenlétének erősítése elsőrendű állami kötelezettség. Az ezzel kapcsolatos erőfeszítések azonban csak akkor lehetnek sikeresek, ha tervszerű és következetes stratégia áll mögöttük és nem kampány-ízű rögtönzések. Ezért első lépésként a külföldi kulturális képviselők és intézetek hálózatát a kulturális tárca hatáskörébe utaljuk.

8. *Segítjük a kulturális közösségek önszerveződését.*

- A kortárs művészetek támogatása az állami kultúrpolitika elsőrendű feladata. Ez nem korlátozódhat az állami fenntartású intézményekre. A független társulatok, műhelyek és csoportok alkotják a művészeti élet derékhadát, mindannyiunk érdeke, hogy megfelelő munka- és megélhetési körülményeket biztosítsunk számukra is.
- A kultúrának nincsenek fogyasztói: résztvevői vannak, illetve a kulturális párbeszédből kirekesztett csoportok. Az előbbieket erősíteni, az utóbbiakét megszüntetni szeretnénk. Mérsékelni fogjuk a területi egyenlőtlenségeket a kulturális szolgáltatások – kiemelten a könyvtár és a digitális szolgáltatások – terén. A vidéki közösségek megtartó erejét semmi sem szolgálja inkább, mint az eleven kulturális élet, ezért támogatjuk közművelődési intézményeik színvonalas működését.
- Hangsúlyozzuk elkötelezettségünket a fiatalok művészeti képzését szolgáló tevékenységek iránt. A művészetekkel fiatal korban kell megismerkedni! A művészetpedagógiára, zeneiskolákra, művészeti öntevékeny csoportok és független társulatok támogatására fordított adóforintok megtérülése közvetlenül nem mérhető ugyan, de hatása a jövő nemzedékek életminőségére beláthatatlan.

9. *Szilárd jogi és gazdasági alapokra helyezzük az egyházak függetlenségét.*

Nagyra értékeljük a vallási közösségek értékteremtő és értékmegőrző tevékenységét. Közfeladatokat ellátó intézményeik finanszírozásában a szektorsemlegesség elvét követjük. Hogy működésük és hitéleti tevékenységük ne függjön a mindenkori kormányzat jóindulatától, gondoskodni akarunk anyagi függetlenségükről. Ezt szolgálná az egyházak kárpótlásával

kapcsolatban eddig történtek felmérése, a folyamat korrekt befejezése. Az egyházak bejegyzését a független bíróság hatáskörébe utaljuk.

10. Azonnal hatállyal helyreállítjuk a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalt.

Hatáskörét a műemlékvédelem, a régészeti leletkincs védelme, a népi építészet emlékeinek megőrzése terén az eredeténél szélesebben határozzuk meg, hogy helyrehozzuk azokat a károkat, amelyeket az intézményrendszer szétverésével a jelenlegi kormány okozott.

11. Minden településnek lesz felelős főépítésze!

Az építészeti örökség és településeink arculatának védelmében az építési, természet- és környezetvédelmi szakhatóságoknak a jelenleginél szélesebb hatáskört, vétőjogot biztosítunk a településrendezési tervekkel és építési engedélyekkel kapcsolatos eljárásokban. Az esztétikai, városképi, ökológiai és nem utolsó sorban lakossági szempontok érvényesülését törvényes úton biztosítjuk.

12. Sportpolitikánk eredményességét nem aranyérmekben mérjük, hanem az emberek egészségi állapotának javulásában.

Az adófizetők pénzét nem értelmetlen stadionépítési kampányra és futballakadémiákra költjük, hanem – átlátható keretek között - a tömegsport támogatására fordítjuk.

13. Pártszolgálati médiumok helyett a minőséget támogatjuk.

A rendszerváltozás óta minden kormány a közszolgálati média függetlenségének korlátozására törekedett. A szólásszabadság és a kiegyensúlyozott tájékoztatás biztosítására tett egyéb intézkedések mellett tehát mindenekelőtt a közszolgálati média tényleges pártfüggetlenségét kell biztosítanunk, jogállásának, felügyeletének és finanszírozásának újrászabályozása révén. A magántulajdonú műsorszórókat érdekeltté tesszük abban, hogy a közszolgálati tartalmaknak nagyobb részt juttassanak a műsoridőből. Lehetetlenné tesszük, hogy kormányközeli vállalkozások túlhatalmat szerezzenek a médiapiacra. Az állami médiacégek számát csökkenteni fogjuk, megítélésünk szerint az állam beérheti egy kulturális és közéleti műsorokat sugárzó, reklámmentes televíziós csatorna, valamint egy-két rádió és az MTI működtetésével.

14. Digitális örökségünket a közvagyon részeként kezeljük.

Biztosítjuk a legális hozzáférést az online tartalmakhoz, a felhasználókat kriminalizáló hazai jogszabályokat eltöröljük. A közfinanszírozásból valaha létrejött audiovizuális művek gyűjtése és tárolása, korlátlan elérhetősége, célszerű terjesztése érdekében újra létrehozzuk a homályos indoklással megszüntetett Magyar Nemzeti Digitális Archívumot.

Az állami egészségügy spontán leépülése riasztó méreteket ölt: az orvosok, az ápolók és a tehetősebb betegek tömegesen hagyják el a rendszert. A szolgáltatások elérhetősége és minősége terén egyre nagyobbak és kiszámíthatatlanabbak a különbségek, ezért azok a betegek, akik ezt megengedhetik maguknak, egyre többet költenek a megfelelő ellátás megszerzésére a piacon vagy az állami egészségügy egészét átszövő szürkegazdaságban.

Egyik legelső intézkedésünk az egészségügyi ellátás és finanszírozás rendszerének átfogó megújítása lesz, mert a halogatás olyan emberek ezreinek a halálát okozza minden évben, akiknek betegsége a megfelelő körülmények mellett kezelhető volna. Célunk a valóban egységes és mindenki számára elérhető alapvető ellátás biztosítása. A kapacitások ésszerűbb kihasználásával javítjuk az ellátórendszer eredményességét. Méltányos és átlátható finanszírozási viszonyokat teremtünk. Gondoskodunk az egészségügyben dolgozók egzisztenciális biztonságáról s a hivatásuk gyakorlásához nélkülözhetetlen, jobb munkafeltételekről.

1. Az egészség ügyének képviselete minden kormányzati döntésünkben érzékelhető lesz.

Az egészségpolitika nem egyetlen ágazat ügye: az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése fontos szerepet kap oktatásban és kultúrpolitikánkban is, kiemelt célja környezetvédelmi erőfeszítéseinknek, és okkal tulajdonítunk ezen a téren is döntő jelentőséget a mélyszegénység felszámolásának, hiszen a halmozott társadalmi hátrányok és a rossz egészségi mutatók közötti kölcsönhatás bizonyított. Az egészségügyi ágazaton belül pedig a felvilágosításra és rendszeres szűrővizsgálatokra költött pénz térül meg a leghatékonyabban. A hatalmas terhet jelentő, széles körben elterjedt civilizációs betegségek megelőzésére a teljes ágazatot átfogó programokat hirdetünk.

2. Helyreállítjuk a társadalombiztosítás önállóságát.

Visszatérünk a társadalombiztosítási alapú rendszerre, amely közvetlen összefüggést teremt a befizetés és az ellátási jogosultság között. A jövedelemmel nem rendelkezők alapszintű biztosítását a központi költségvetés állja, hiszen a társadalombiztosítási alapú egészségügy autonómiája nem akadály a költségvetés normatív szerepvállalásának. Tekintettel a fejlesztési és amortizációs források eddigi súlyos elégtelenségére, az egészségügyre a bruttó nemzeti jövedelem több mint 6,5%-át fordítjuk.

3. Az egységes társadalombiztosítási rendszeren belül nyújtunk differenciált szolgáltatásokat.

A legálisan megvásárolható többlétszolgáltatások piacát az új rendszerben a kiegészítő biztosítások nyitják meg a biztosítottak előtt. A magánszolgáltatások körének bővülését elfogadjuk az állami ellátórendszer kiegészítőjeként, a szerepek és felelőségek világos elhatárolása alapján. A szolgáltatások minőségének ellenőrzésére a szakmai felügyeleti szerveknek megfelelő apparátust biztosítunk. Bevezetjük a betegellátás minőségét tükröző nemzetközi standardokat és nyilvánossá tesszük a kórházakra bontott adatokat.

4. *Önálló egészségügyi minisztériumot hozunk létre.*

Az állam szakpolitikai tennivalóinak eredményes ellátása érdekében helyreállítjuk az egészségügyi tárca önállóságát és az egységes közegészségügyi és járványügyi hatósági rendszert. Az intézményrendszer szervezésével és irányításával kapcsolatos tennivalók mellett a szakigazgatás fontos feladatává tesszük a kötelező szakmai minimumfeltételek és protokollok folyamatos karbantartását és betartatását. A tárca legfontosabb szakpolitikai partnere a helyreállított Egészségügyi Érdekegyeztető Tanács lesz.

5. *Azonnali, az ágazat egészét érintő béremelést hajtunk végre.*

A hivatásukat vagy hazájukat elhagyó egészségügyiek riasztó száma tarthatatlan helyzetet tükröz: nincs ésszerű oka, hogy nálunk az orvosok és ápolók megbecsülése és jövedelme hatalmas mértékben elmaradjon még a közép-kelet-európai színvonaltól is. Ezért azonnali intézkedésként 50%-kal emeljük az egészségügyben foglalkoztatottak bérét, amit négy éven keresztül az országos átlagot garantáltan meghaladó jövedelem-emelkedés követ majd. Elérjük, hogy az ágazatban mindenki egy munkahelyen, egy jogviszony keretében legálisan jusson kiszámítható és kielégítő jövedelemhez. Egyidejűleg mentesítjük a gyógyító munkát közvetlenül végző személyzetet a szervezési, intézményvezetési és gazdasági tennivalóktól, hogy idejüket hivatásuknak szentelhessék. Az ügyeleti és más pótlékok rendezéséről, a többletmunka díjazásáról az érdekvédelmi szervezetekkel egyetértésben intézünk.

6. *Javítjuk az egészségügyi közellátásban dolgozók munkakörülményeit.*

Alacsony jövedelmük, súlyos leterheltségük és rossz munkakörülményeik azonnali beavatkozást kívánnak, ezért a munkájuk nehézségével arányos, differenciált bérrendezés mellett mérsékeljük terheiket, szabályozzuk a beteg/szakdolgozó arányt, biztosítjuk a rekreációs szabadságot és a nyugdíjkezdő kedvezményt. A vidéki szakemberhiányt enyhítő, illetve a pályakezdők ösztönzését szolgáló kedvezményként lakhatási támogatást és egyéb pótlékokat vezetünk be.

7. *A hálapénz megszüntethető!*

A hiánygazdaságot felszámoló kapacitásbővítés, a biztosítási alapú finanszírozás és az egészségügyi dolgozók bérének számottevő emelése lehetővé teszi, hogy megszabaduljunk a hálapénz-rendszertől. Számítunk ebben az orvostársadalom együttműködésére: a többség jelenleg is kényszeredetten fogadja el a képtelen jövedelmi viszonyok miatt kialakult helyzetet. A hálapénz nem csak önmagában káros: egyszerre oka és következménye az ellátórendszer rossz határfokú, lassú és kiszámíthatatlan működésének.

8. *Az újjászervezett ellátórendszerben mindenki gyorsabban jut a szükséges ellátáshoz.*

A ma még szembeszökő területi egyenlőtlenségek kiküszöbölésével biztosítjuk, hogy az ellátás szintjei és intézményei minden régióban egységes rendszert alkossanak. Ezen belül az ellátás típusa (sürgősségi, aktív, rehabilitációs, szakápolás), illetve szintje (alapellátás, járóbeteg szakrendelők, kórházak) szerint az intézmények és feladatkörök világosan elkülönülnek. A megyei és fővárosi önkormányzatok által működtetett regionális hálózatok egységes működése átláthatóvá teszi a betegutakat, lecsökkenti a várakozási időt, kiküszöböli a felesleges párhuzamosságokat, elősegíti a költséghatékonyabb működést. A járóbeteg szakrendelők és a hozzájuk tartozó egynapos kórházak tehermentesítik a kórházakat, miközben az alapellátás (házi orvosok, praxisközösségek) a szakorvosi ellátástól vesz át rutinfeladatokat, és növekszik

szerepe az egészség-menedzsment terén (megelőzés, szűrés stb.). Az ésszerűbb feladatmegosztás eredményeként a kórházakat kevesebb beteg veszi majd igénybe, akiket a jelenleginél jobban felszerelt kórházak látnak el. Ezek a nap 24 órájában tudnak beteget fogadni. Elérhetőségüket sürgősségi esetekben a korszerűsített mentőszolgálat biztosítja, az eszközpark elodázhatatlan felújítása és a mentésirányítás korszerűsítése után.

9. Országgyűlési biztost állítunk az egészség jogának védelmére.

Az ország alaptörvénye kimondja, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. Ezzel összhangban fontosnak tartjuk az egészségvédelem országgyűlési biztosa (ombudsman) intézményének létesítését, hogy e jog érvényesülését egy parlamenti ciklustól, közigazgatástól, ágazati irányítástól független mandátumú hivatal segítse.

10. Fejlesztjük a szakemberképzést.

Kiemelt ösztöndíj bevezetésével növeljük az iskolarendszerű egészségügyi szakképzésben résztvevők számát. Szerződéses garanciák mellett pályakezdési pótlékkal, lakhatási támogatással segítjük a fiatal szakdolgozók itthoni munkába állását – különösen vidéken. Az egészségügyi szakemberképzés tartalmát és gyakorlatát a kor igényei szerint megtervezett ellátórendszerhez igazítjuk. Az oktatási koncepciót a szakmai és betegszervezetek, a képző intézmények és munkáltatók javaslatai alapján fogjuk megalkotni. Gondoskodunk róla, hogy a jövő egészségügyi szakemberei felkészüljenek a legkorszerűbb technológiák alkalmazására, az élethosszig való tanulás képességének elsajátítására; különös hangsúlyt fektetünk a humán készségek megerősítésére is. A nyugdíjas egészségügyi szakemberek intézményes bevonását kezdeményezzük a képzési, mentorálási folyamatokba.

11. Baba-mamabarát szülészeti és gyermekellátást szeretnénk mindenütt.

Minden nőnek joga, hogy számára optimális körülmények között szüljön, ideértve a biztonságot és az érzelmileg támogató környezetet is. Fontosnak tartjuk a szülészeti orvos- és beavatkozás központúságának enyhítését, a beavatkozások számának csökkentését, valamint egy széles körben elfogadott ellátásrend kidolgozását. Támogatjuk a „baba-mamabarát” szülészeti osztályok és a családbarát gyermekosztályok terjedését, az alternatív szülészeti ellátások meghonosítását bevált nemzetközi példák alapján.

12. Korszerűsítjük a gyógyszerellátás rendszerét.

Korlátozni kívánjuk a gyártók marketing-tevékenységét, javítjuk a gyártótól független tájékoztatás rendszerét. Támogatjuk a gyógyszer-forgalmazó kisvállalkozásokat.

13. Kiemelt figyelmet fordítunk a mentális egészségre.

A mentális egészség a jó életminőség alapfeltétele, hiánya pedig a testi betegségek gyakori oka. Az egészség megőrzésében és a gyógyulási folyamat támogatásában fontos szerepe van a mentálhigiénés szakembernek. Megteremtjük szélesebb körű alkalmazásuk feltételeit úgy a közoktatásban, mint az egészségügyben. A népegészségügyi programokban kiemelt szerepet szánunk a depresszió és a pszichoszomatikus zavarok felismerésének, a függőségek (drog, alkohol) megelőzésének és kezelésének. Minden járásban és fővárosi kerületben gondoskodunk az ellátóhálózat jelenlétéről.

14. Nem hagyjuk magukra a tartós és gyógyíthatatlan betegeket.

A tartósan betegek életminőségének biztosítása, kiszolgáltatottságuk csökkentése, emberi méltóságuk megőrzése nagymértékben múlik az ápolás minőségén. A hozzátartozók általi ápolás az esetek többségében emberségesebb és gazdaságosabb megoldást jelent, ezért támogatjuk a hozzátartozók általi ápolás elismerését foglalkoztatási jogviszonyként, és a minimálbér színvonalára emelt ápolási díj bevezetését. Amennyiben nincs olyan családtag, aki el tudná látni beteg hozzátartozóját, akkor az ápolási díjat az ápoltnak kell megkapnia, hogy szakszerű ápolást vásárolhasson megfelelő szolgáltatók útján. A gyógyíthatatlan betegek számára a hospice szolgáltatások elérését rendszerszinten tesszük elérhetővé a meglévő intézményi és alapítványi háttér megtartásával és fejlesztésével. Ne a szerencsén vagy az anyagiakon múljon az, hogy emberi méltóságuk megőrzésével, a lehetőségekhez képest jó minőségű életet élhessenek.

15. Élünk az infotechnológia és az e-egészségügy kínálta előnyökkel.

Az informatikai forradalom széleskörű egészségügyi alkalmazása nem várthat tovább magára. Az egészségügyben dolgozókat felkészítjük az új technológiák használatára, saját munkájuk könnyítése és a betegek jobb egészsége érdekében. Támogatjuk a betegek által viselhető elektronikus eszközök rendszerszintű alkalmazását, hogy a felhasználók közvetlen visszajelzést kaphassanak az egészségi állapotukról. Ezek különösen az idősek és az egyedül élő betegek számára fontosak: szükség esetén biztosítják, hogy az orvosi segítség időben érkezzon. Az egészségügyi informatikában fokozottan ügyelünk az adatvédelmi jogok betartására.

TÁRSADALOMPOLITIKA

Az együttélés konfliktusait kezelni, a jövő kihívásaival sikeresen megküzdeni csak olyan társadalom képes, melynek tagjai között a kölcsönös szolidaritás teremt összeköttetést. A szolidaritás alapja az együttműködés értelmébe vetett bizalom: hogy a felemelkedés útja mindenki előtt nyitva áll, és aki hátrányos helyzetbe kerül, jogot formálhat az intézményes támogatásra. Mindettől ma a lehető legtávolabb vagyunk. Ezért új társadalmi szerződésre van szükség: az állam és polgárai, gazdagok és szegények, fiatalok és idősek, nők és férfiak között. A rendszerváltó Magyarország nem a mostanihoz hasonló, sokkolóan igazságtalan és szélsőségesen megosztott társadalom létrejöttére adta voksát.

1. Tisztességes munkáért biztonság megélhetést!

Ma a munkavégzés nem véd meg szegénységtől, a munkával szereshető jövedelem nem garantálja a megélhetést. A mi gazdaságpolitikánk a dolgozói szegénység felszámolását összekapcsolja az igazságosabb közteherviseléssel: többkulcsos adórendszert vezetünk be, a minimálbért adómentessé tesszük, az átlagbér két és félszereséig csökkentjük a jövedelemadót. Szakítunk az olcsó munkaerő vonzerejére építő, elhibázott gazdasági szemlélettel. A közszférában a bértáblát a minimálbérhez kötjük.

2. Bevezetjük a társadalmi beilleszkedési jövedelmet.

A szociálpolitikát nem maradékelven kezeljük, hanem beruházásnak tekintjük a jövőbe: arra szolgál, hogy olyan életkörülményeket teremtsen, amelyek között az egyén tanulni, fejlődni tud, és ennek eredményeképpen a munka világában is könnyebben találja meg a helyét. Az aktív korú álláskereső jelenlegi segélyezési rendszerét a társadalmi beilleszkedési jövedelem váltja fel. Ezt olyan szolgáltatások igénybevételéhez kötjük, amelyek valóban javítanak a kedvezményezett foglalkoztathatóságán.

3. Rugalmasabbá tesszük a támogatási rendszert.

A gyermeknevelést segítő, lakhatást támogató, tartós betegséghez illetve fogyatékossághoz kapcsolódó központi normatív támogatásokkal segítünk a nehéz élethelyzeteken. A rászorultság azonban sok esetben eseti, krízishelyzetekhez, egyedi problémákhoz kötődik. Ilyenkor a jogosultság elbírálására és a segélyezés módjának megállapítására a helyi önkormányzat a legilletékesebb, ezért a feladatot és a szükséges forrásokat oda telepítjük.

4. Közmunka helyett valódi munkát biztosítunk.

A munkaügyi szolgáltatások és a felnőttképzés rendszerének megújításával valódi esélyt biztosítunk arra, hogy az álláskereső munkához jussanak. A tömeges közmunka mai, zsákutcás formáját megszüntetjük, a közfeladatok ellátását nem kötjük össze a kényszerfoglalkoztatással és a létminimumtól messze elmaradó bérezéssel. Az önkormányzatok a közmunka bérfedezetét a jövőben differenciáltan használhatják fel, egyrészt az elvégzendő közfeladatok ellátására piaci színvonalú bérezéssel, másrészt a munka világába másképpen visszatérni nem képes emberek szociális jellegű foglalkoztatására. A helyi önellátást és fenntarthatóságot segítő közhasznú programokat azonban elsősorban vállalkozás, nonprofit társaság, szövetkezet formájában kívánjuk megszervezni, ösztönözve a szolidáris gazdálkodást. A hátrányos helyzetű térségekben

célzott gazdaságfejlesztési programokat indítunk, és megkülönböztetett támogatásban részesítjük a regisztrált álláskeresőket foglalkoztató vállalkozásokat. A fogyatékkal élők egyénre szabott foglalkoztatását kiemelten kívánjuk támogatni az ehhez rendelhető kedvezmények változatos rendszerének kialakításával.

5. *Képzési és munkaerőpiaci politikánk a huszonegyedik század követelményeinek megfelelő átállást készíti elő.*

A jövő nem az olcsó, képzetlen munkaerőé és nem a bedolgozó-összeszerelő országoké. Főleg a nagyobb hozzáadott értéket termelő állások fognak megmaradni, ezeket pedig csak jólképzett szakemberek tudják betölteni. Gazdaságunk versenyképessége, a tömeges munkanélküliség elkerülése, jólétünk és biztonságunk múlik azon, hogy társadalom- és gazdaságpolitikánkban 180 fokos fordulatot hajtsunk végre. Ennek kulcsa a képzés és szakképzés reformja, melyet programunk oktatásügyi fejezete körvonalaz, a kitörési pontokat pedig a gazdaságpolitikával foglalkozó részben jelezzük.

6. *Aktív lakáspolitikát folytatunk.*

A lakásínség és az országszerte kihasználatlan lakásállomány intézkedés után kiált. Szociális lakásügynökségek felállításával segítjük az üresen álló lakások bérbeadását. Új albérleti szabályozást dolgozunk ki, amely egyszerűsíti az adózást, ugyanakkor megfelelő garanciákat nyújt bérlőnek és bérbeadónak egyaránt. Növeljük az állami vagy önkormányzati tulajdonú bérlakások számát: állami bérlakás-alapot hozunk létre, amely évente 10 ezer bérlakás felújításához és építéséhez nyújt támogatást. Az elhagyott falusi ingatlanok felújításának, szociális bérlakássá alakításának fedezetére a települési önkormányzatok számára hirdetünk pályázatot. Önkormányzati bérlakások esetében megszüntetjük az elhelyezés nélküli kilakoltatás gyakorlatát. Megteremtjük a hajléktalanságból kiutat kínáló rendszert, országossá bővítjük a Második esély, az Elsőként lakhatás! típusú komplex programokat.

7. *A családpolitikában az esélyegyenlőség elvét érvényesítjük.*

Családpolitikánkkal a családok döntéseit kívánjuk támogatni. A szülők által előre tervezett gyermekek akkor tudnak megszületni, ha nem jár súlyos anyagi hátránnyal a gyermekvállalás, és nem kell egy gyermeknek sem szegénységben felnőnie. A bölcsődei és óvodai férőhelyek bővítésével, a rendszer egységesítésével mindenki számára elérhetővé tesszük a napközbeni gyermekellátást. Kiemelten támogatjuk a különösen nagy terheket viselő családokat, köztük az egyszülősöket, valamint a tartós betegséggel és fogyatékkal élő gyermekek szüleit. Emeljük a családi pótlék összegét. A családtámogatás fontos eszközeként tekintjük az adókedvezményeket is. Felülvizsgáljuk a tartásdíj szabályozását. A tapasztalatok fényében rendezzük a nevelőszülői hálózat működésének körülményeit. Állami támogatásban részesítjük az időszakos otthoni gyermekfelügyeletet. Ösztönözzük az otthon is végezhető részmunkák körének bővítését. A 24 órás otthonápolást minimálbéres munkaviszonyként ismerjük el. Megerősítjük a koragyermekkori fejlesztés és gondozás intézményeit, támogatjuk a Tanoda és ahhoz hasonló programok működését, kibővítjük a „Biztos Kezdet” házak hálózatát és szélesítjük szolgáltatásait.

8. *Olyan országot akarunk, ahol a fiatalok megtalálják a számításaikat.*

Az elmúlt 8–10 évben becslések szerint több százezer fiatal vándorolt el Magyarországról. Programunk az oktatástól a vidékfejlesztésen át a gazdaságpolitikáig olyan intézkedések összefüggő rendszerét kínálja, amelyek alkalmasak arra, hogy megállítsák ezt a katasztrofális folyamatot. A szorosabb értelemben vett szociálpolitikai eszközök közül kiemelnénk a

családtámogatási juttatások kiterjesztését a 18 év felett az oktatási rendszerben maradó fiatalok számára, a kollégiumi férőhelyek bővítését, a fiatal vállalkozók támogatását, a fiatalok számára indított bérlakás-programot és a családalapításhoz nyújtott segítséget.

9. *Fellépünk az időskori szegénység ellen. A jelenlegi 28 500 forintról 50 000 forintra emeljük az öregségi nyugdíjminimumot.*

Megváltoztatjuk a nyugdíjmelés módját, a nyugdíjas fogyasztói kosár alapján számolt inflációt vesszük alapul. Azonos összegű nyugdíjmeléssel biztosítjuk az alacsony nyugdíjak nagyobb mértékű emelését. Hárompilléres nyugdíj-rendszert tervezünk, amelynek első pillére a mindenkire megillető alapnyugdíj volna, erre épülne az egyéni számlán vezetett, munka után járó nyugdíj, valamint az öngondoskodás: az önkéntes nyugdíjpénztárak. A GYES-en töltött éveket beszámítjuk a nyugdíjalbumba. Felülvizsgáljuk a kerkedvezmény korábbi rendszerét, és szűkebb körben fenntartjuk a korhatár előtti nyugdíjba vonulás lehetőségét az egészségre fokozottan ártalmas munkakörökben. A rugalmas nyugdíjba vonulás biztosítása mellett kiszélesítjük a nyugdíjasok munkalehetőségeit. Számítunk rájuk a nonprofit szervezetekben is: tudásukra, önkéntes aktivitásukra nagy szükség van a családsegítő, közösségfejlesztő, tanulást támogató intézményekben. Az idősothtonok számát megnöveljük, a férőhelyek bővítésével, a hosszú várólisták lerövidítésével, a megfizethető minőségi ellátás biztosításával javítunk e szakterület helyzetén.

10. *A nemek közötti szolidaritás ne jelszó, hanem politikai gyakorlat legyen!*

Nők és férfiak között az egyenlőség sok tekintetben még mindig csak papíron létezik. A nők jogegyenlősége ellenére máig nem valósult meg a nők és férfiak tényleges társadalmi egyenlősége, a nők és férfiak között nem tűnt el a jövedelmi szakadék, és ritka a családbarát munkahely, ami sokak számára lehetetlenné teszi a gyermek melletti munkavállalást. Ezen a téren jelentős változást várunk a munkaadókat ösztönző eszközök erőteljesebb alkalmazásától, a rugalmas munkavégzés, rövidebb vagy kötetlen munkaidő elterjedésétől, az otthon foglalkoztatás lehetőségeinek jobb kihasználásától. A magyar nők részvétele a politikában is igen alacsony, s a munkahelyeken ritkaság számba megy a női vezető. Azt szeretnénk, ha a változásban a politika járna elől, ezért támogatjuk a pártlistákon legalább egyharmados női kvóta bevezetését, átmeneti jelleggel. A roma nőkről mint többszörösen hátrányos helyzetű csoportról kívánunk gondoskodni. Ösztöndíjprogramot indítunk az iskolát elhagyni kényszerült és oda visszatérni kívánó roma nőknek. A fiatal anyák számára képzési, átképzési programokat indítunk. Új hivatásokat igyekszünk megnyitni előttük, hogy a szociális szakmákban és a közígazgatásban is megfelelő módon legyenek képviselve.

11. *Fellépünk a nők elleni erőszakkal szemben.*

Ratifikáljuk az Isztambuli Egyezményt, részt vállalunk az európai országok összefogásából a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak ellen. A prevenció, áldozatvédelem és az elkövetők felelősségre vonása terén átfogó intézkedéseket hozunk. Megtízszerezzük a krízisférőhelyek számát, társadalmi kampányokat indítunk, képzésekbe vonjuk az áldozatokkal foglalkozó szakembereket (ezzel megváltoztatjuk az áldozatokat illető rossz beidegződéseket, társadalmilag kódolt hibás reakciókat), valamint hatékonyabbá tesszük a rendvédelmi szervek munkáját.

12. A roma-integráció sikere a meglévő jó gyakorlatok erőteljes támogatásán múlik.

A halmozottan hátrányos helyzetű roma kisebbség társadalmi integrációjának követendő útját ma már sikeres helyi kísérletek jelzik a képzéstől a foglalkoztatáson és a közösségfejlesztésen át a mikro-hitelezésig. A roma-kérdés megoldásával kampányoló politikai nagyotmondás jelszavai helyett mi ezeket a bevált jó gyakorlatokat kívánjuk terjeszteni és továbbfejleszteni, abban a tudatban, hogy eredményt csak kis lépésekben, helyi léptékben, odaadó és következetes munkával érhetünk el. Ezzel szemben a központosítottnak elrendelt, életidegen reform-intézkedések kedvező hatása akkor is elmarad, ha jelentős költségvetési forrásokat rendelnek hozzájuk. A beavatkozások több tárca tartós együttműködését kívánják, és olyan célokat kell követniük, amelyekhez sikerült megnyerni a roma közösségek támogatását. Ösztönözzük a helyi önkormányzatok és a roma nemzetiségi önkormányzatok együttműködését. Társadalompolitikai céljaink megvalósításához elengedhetetlennek tartjuk a roma értelmiség fokozottabb szerepvállalását, többek között az oktatás és a közösség-építés terén.

GAZDASÁG

Gazdaságpolitikai céljaink igen egyszerűek:

- A megállíthatatlanul gazdagodó pártklientúrák és a túrhetetlenül szegény többség országában tisztességes megélhetést akarunk biztosítani minden munkavállalónak és vállalkozónak.
- Lehetetlenné tesszük a korrupcióból vagy pártszolgálati érdemek jutalmaként szerzett vagyonok felhalmozódását.
- Megakadályozzuk az ország természeti és humán erőforrásainak feléléséből származó jövedelemtermelést,
- A kiaknázatlan lehetőségek feltárásával kitörési pontokat teremtünk gazdaságunk versenyképességének helyreállításához.

„Rendbetettük a gazdaságot” – ez a mostani kormány egyik legnagyobb hazugsága. A kedvezőbb mutatók mögött néhány multi teljesítményétől eltekintve az uniós források állnak. Ezek felhasználását pedig korrupció, átgondolatlanság és pazarlás jellemzi. A közpénzek néhány kormányközeli oligarcha zsebébe vándorolnak, vagy drága és haszontalan állami építkezésekre költik őket, a kis- és középvállalkozók versenyképességének javítása helyett. A közmunkán, éhbérért foglalkoztatottak tömege nem egy dinamikusan fejlődő gazdaságra vall, s az sem, hogy az alacsonyan tartott bérek miatt a fiatalok százezerszámra hagyják el az országot.

Az ökoszociális, illetve szociális piacgazdaság hívei vagyunk: szerintünk a szabad magánkezdeményezések versenye, a közösségek önrendelkezése, valamint a társadalmi igazságosságot képviselő és a jövő nemzedékek öröksége felett örökös jogállam működése kiegészítik egymást.

1. Az állam feladata a közszolgáltatások biztosítása és a közjó képviselése, nem a jövedelemtermelés.

Az állam társadalom- és gazdaságpolitikai céljait a gazdasági élet tőle független szereplőinek ösztönzése és tájékoztatása útján érheti el. Kötelessége továbbá, hogy őrökjön a közvagyon, valamint a piaci verseny tisztessége felett, és védje polgárait mint munkavállalókat, fogyasztókat és vállalkozókat. Miközben csökkentjük az állam közvetlen gazdasági szerepvállalását, a közszolgáltatások feletti ellenőrzést nem engedjük ki a kezünk közül, mert a piac jó szolga, de rossz úr.

2. Felelős költségvetési politikát folytatunk.

Jelentős átalakításokat hajtunk végre a költségvetés bevételi oldalán a közterhek igazságosabb és fenntarthatóbb elosztása, a kiadási oldalon a források célszerűbb felhasználása érdekében; eközben azonban a költségvetési hiány nem nőhet, az államadósságnak pedig csökkennie kell.

3. Általános béremelést hajtunk végre a jövedelemadó progresszív csökkentésével.

Az új progresszív rendszerben a minimálbérig adómentes lesz a jövedelem mindenki számára, ez után pedig progresszívan emelkedik a terhelés. Ehhez társul a munkavállalói járulékok csökkentése is. Így a minimálbér nettó értéke 30%-al nőne, az átlagbér pedig 20%-al, de még annak kétszeresénél is érezhető reálérték-növekedést biztosítanánk. Az adóteher csak a minimálbér hétszeresét elérő havi jövedelem felett növekedne.

4. Munka- és környezetbarát, egyszerűbb adózást vezetünk be.

A munkajövedelmek terhelését csökkentjük, a tőke és a környezethasználat hozzájárulását növeljük. Egységes jövedelemadót vezetünk be, ami minden jövedelemre, származzon az munkából, vállalkozásból vagy egyébből, ugyanazt a (progresszív) terhelést érvényesíti. Megszüntetjük a különadózó jövedelmeket. A kedvezmények számát drasztikusan csökkentjük, de megőrizzük a gyermekek után járó adókedvezményt, és kiterjesztjük a felsőoktatásban tanulóakra 24 éves korig. Eltöröljük a mikrovállalkozás és a munkaviszony adóztatása közti mesterséges határt. A jelenlegi hatvan adófajta számának radikális csökkentésével könnyítünk az adminisztratív terheken. Például eltöröljük a meglévő regisztrációs adót és átíratási terheket, csak egy számított érték alapú és környezetvédelmi szempontból korrigált gépjárműadó marad meg. Kedvezményes ÁFA-kulcsot négy területen tervezünk: az alapvető élelmiszereknél, a tömegközlekedésben, a lakásfelújítási, végül - az „eldobható” fogyasztói kultúra visszaszorítása érdekében – a javító-szerelő tevékenységeknél.

5. Megteremtjük intézkedéseink fedezetét.

Átgondolt, felelős javaslatokat teszünk a költségvetés átrendezésére. Nem csak azt tudjuk, mit kellene tenni, hanem azt is, hogy miből lehet.

- Ismét két kulcsossá tesszük a társasági adót. Az alsó, kedvezményes sáv csak a kisvállalkozásokra fog vonatkozni. A kedvezmények nagy részét, például a sportcélú tao-t eltöröljük, csakúgy, mint a multiknak adott bőkezű adókedvezményeket és támogatásokat.
- A vagyonszármazás területén bevezetjük a luxusadót és a nagybirtokadót.
- Visszavesszük a baráti oligarcháknak adott kedvezményeket, így emelkedik majd például a játékadó.
- A környezethasználat fokozottabb terhelését a termékdíjak, a bányajáradék, a környezethasználati díj és más zöld adók emelésével érjük el.
- Megszüntetjük az ingyenes CO₂-kvótákat, általános üvegházgáz-adót vezetünk be.
- az adócsalások, ÁFA-csalások még jelenleg is sok száz milliárd forint nagyságrendűek. A nagy adózók érdemi ellenőrzése és az áfa-csalásban történő részvételük érdemi szankcionálása szintén jelentős többletbevételt fog jelenteni. Az ÁFA bevételek a növekvő bérek plusz vásárlóereje miatt is növekedni fognak.
- Drasztikusan csökkentjük az olyan káros kormányzati folyó kiadásokat, mint az Eximbank vagy a „köz” média támogatása. Megszüntetjük a Propagandaminisztériumot. A többszintes kormányzati bürokrácia csökkentésében is rengeteg tartalék rejlik.
- Emeljük az MNB kötelező befizetéseit, amire az alapítványok felszámolása után jelentős fedezete lesz.
- Bevezetjük az automatikus vagyonosodási vizsgálatot.
- Hasznosabb célra fordítjuk az évi sok százmilliárd forintot kitevő megalomán kormányzati beruházások forrásait: Paks II, Liget Budapest projekt, Belgrád - Budapest vasút, kormányhivatalok Várba költöztetése, stadionprogram, Ludovika Campus stb.

6. Fellépünk az offshore cégek ellen.

Jelenleg még az offshore-ozás tilalmának az Alaptörvényben foglalt gyenge követelménye sem teljesül, átláthatatlan cégekkel is üzletel a magyar állam. Nem csak ezeket, hanem minden adóparadicsomban bejegyzett offshore céget el fogunk távolítani a közpénzek közeléből. Ezen túlmenően is fellépünk ellenük, mert ez az adókerülési forma kárt okoz az országnak, a vállalkozási és adózási morálnak, az államháztartásnak és a közszolgáltatások finanszírozásának.

7. Tartósan kedvező viszonyokat teremtünk a hazai kis- és közepes vállalkozások számára.

Jövők kulcsa a kis- és közepes vállalkozói szektor sikeressége. Ezért elsősorban ők lesznek politikánk kedvezményezettjei. Ezt nem egyedi vagy kampányszerű támogatással érjük el: védelmük, képességeik és piacaik növelése állandó és hosszú távú feladat. Csökkentenénk a közvetlen támogatás mint gazdaságélénkítési eszköz súlyát. Ugyanakkor minden elérhető eszközt igénybe veszünk, hogy az egymással versenyző kis- és középvállalkozásokat hozzásegítsük hazai piaci részesedésük hathatós növeléséhez, valamint a sikeres helytálláshoz a külföldi piacokon.

A közbeszerzéseket megtisztítjuk a korrupciótól és megnyitjuk a kisvállalkozások előtt. Korlátozzuk az alvállalkozók számát, hogy a jövedelem azoknak jusson, akik a munkát ténylegesen elvégzik. Az óriási keret-közbeszerzéseket eltöröljük, a közbeszerzéseket sok kisebb egységre bontva kell majd kiírni. Minden ajánlat és szerződés nyilvános lesz. Elérjük, hogy az állami és önkormányzati intézmények ellátásában előnyt élvezzenek a helyi és hazai termelők vagy szolgáltatók.

A vállalkozásokat sújtó szakemberhiányt a képzés és különösen a szakképzés színvonalának javításával, szerkezetének korszerűsítésével kezeljük. A hazai kkv-knak rugalmasabb, sokoldalúbban képzett, és jobban fizetett szakemberekre van szüksége.

A megmaradó egyedi támogatások körében növeljük a kisösszegű támogatásokat, elkerülendő a kényszernövekedés csapdáját.

Az induló vállalkozásokat aránytalanul sújtó fix terheket jövedelemarányossá változtatjuk.

Eltöröljük a kötelező kamarai tagságot. Az önkéntes kamarák legyenek a valós érdekképviselet, a szakmai oktatás, továbbképzés, tudásátadás és innováció önmagukban is vonzó központjai.

Kitüntetetten kezelnénk a fenntarthatóan, illetve a fenntarthatóságért újtó és tevékenykedő vállalkozásokat.

8. A fejlesztési forrásokat a jövőképes ágazatok felé tereljük.

A magas színvonalú hozzáértés és a kedvező természeti adottságok ma jelentős részben kihasználatlanok. Az okos gazdaság e kettőre, a humán tőkére és a természeti erőforrások fenntartható használatára épül.

-A tájadottságokhoz alkalmazkodó, ökológiai szemléletű mezőgazdaság valamint az arra épülő feldolgozóipar és szolgáltatások jelentik komplex vidékfejlesztési stratégiánk alapját. Az élelmiszer-önrendelkezés és a rövid élelmiszerlánc egy racionális nemzetgazdasági stratégia alapelemei.

-A tudásalapú kisvállalkozások sikere, különösen a szolgáltató szektorban – az informatikától a medicináig - húzóerőt gyakorolhat az egész gazdaságra, amennyiben a gazdaságpolitika jelentőségüknek megfelelő módon kezeli ezeket, és a vállalkozóknak nem kell elhagyniuk az országot, ha érvényesülni akarnak.

-A közvetlenül a fogyasztók ellátására termelő iparágakban – az olcsó tömegterméktől eltekintve - világszerte meghatározó a hazai termelés részesedése. Képtelenség, hogy a magyarok háztartása náluk kétszer-háromszor magasabb bérszínvonalon termelő nyugat-európai országok termékeivel van tele, a sajttól és gyógynövénytől a konyhakésig és a vizespohárig.

-A „zöld” ágazatok megerősítése adhatja a hazai gazdaság gerincét. A bekapcsolódás a kis léptékű, rugalmas, egészséges és környezetbarát újítások versenyébe komoly előnyt jelenthet Magyarországnak is, többek között az agrár-környezetvédelem, a megújuló energiaforrásokra való áttérés, az épületek energetikai rehabilitációja, a hulladék-gazdálkodás, a turizmus területén.

- A nemzetközi partnerekkel elsősorban a kutatás-fejlesztés, a technológiai innováció terén ösztönözzük az együttműködést. A külföldiek számára nem kedvezményekkel és nem a bérszínvonal visszafogásával tesszük vonzóvá a hazai befektetési lehetőségeket, hanem

kiszámítható, bürokrácia-mentes szabályozási környezettel, jobb szolgáltatásokkal, az infrastruktúra korszerűsítésével és a szakember-képzés fejlesztésével.

9. Rendszer-szemléletű fejlesztésekkel megoldjuk a foglalkoztatási politika tyúk-tojás dilemmáját.

Jelenleg a szakember-hiány fékezi a vállalkozások beruházási kedvét, sőt már normális működésüket is, ami külföldre kényszeríti a szakembereket. A fentiekben vázolt ágazati fejlesztések nyomán munkahelyek sokasága keletkezik, az ennek megfelelő szakember-ellátásról pedig gondosan összehangolt szakképzési és bérpolitikával gondoskodunk. A perspektívátlan közfoglalkoztatás helyett a piaci szektorban támogatjuk a munkahelyteremtő kezdeményezéseket. A foglalkoztatási hajlandóság növelése érdekében csökkentjük az élőmunka adóterheit. A közfoglalkoztatás szerepét csökkentjük: indokolt esetben az önkormányzatok pályázhatnak az elvégzendő közmunka bérének fedezetére.

10. Az európai és nemzetközi lehetőségek jobb kihasználására törekszünk.

Ezen a téren az állam sokoldalú segítséget nyújthat a kisebb hazai vállalkozásoknak. Ennek fontos része az adók, a bérek, a szabályozási környezet és a munkavállalói jogok harmonizálása az Európai Unión belül. Fellépünk az európai és Európán kívüli adóparadicsomok felszámolása érdekében. Alapvető érdekünk, hogy az európaiak többségével egyetértésben távol tartsuk az uniót a készülő transzkontinentális szabadkereskedelmi megállapodásoktól, amelyeknek a kisebb vállalkozások, a kisebb országok és általában az európai munkavállalók a vesztesei, nem is beszélve a kedvezőtlen egészség- és környezetvédelmi következményekről.

11. Határozott intézkedésekkel ösztönözzük a körkörös gazdaság megteremtését.

A legnagyobb ember által létrehozott környezetszennyező rendszer a gazdaság. Az emberiség nem mondhat le többé a bonyolult technológiákról, de radikálisan csökkentheti ezek kockázatát, nem mondhat le az ipari termelésről, de mérsékelheti a környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatását. Ezért arra fogunk törekedni, hogy a gazdaság anyagáramai zárttá váljanak, azaz minden hulladék, minden melléktermék újra bekerüljön a gazdaság vérkeringésébe. Ez közvetlen gazdasági előnyökkel is jár: csökkentheti a termelés költségét – különösen a társadalomra nehezedő externális költségeket -, valamint új munkahelyeket teremt és jelentős nyereséggel jutalmazza a sikeres újítókat. A körkörös gazdaság megteremtésére irányuló törekvések találkoznak a világszerte szorgalmazott klímavédelmi stratégiákkal. Ezek jelentős befolyást gyakorolnak az energiatermelésre és a közlekedéspolitikára, így a hazai fejlesztések az országhatárokon túl is előnyös együttműködési és piaci lehetőségekre számíthatnak. A körkörös gazdaság felé történő elmozdulást ösztönözhetik a környezetterhelést sújtó adók, díjak, határértékek és tilalmak. Élni fogunk ezekkel az eszközökkel, tudván, hogy a gazdasági mielőbbi átállása megmaradásunk záloga.

MEZŐGAZDASÁG

A magyar gazdaság egyik legjelentősebb stratégiai tartalékát a mezőgazdaság jelenti. A különféle agrárgazdaságok fejlesztésénél – mező- és erdőgazdaság, az erre épülő feldolgozóipar, szolgáltatások, idegenforgalom - azonban a gazdasági szempontokat nem önmagukban vesszük tekintetbe, hanem a komplex vidékfejlesztés részeként.

1. A vidékfejlesztés fedezetét elsősorban a nagyobb hozzáadott értéket előállító agrárgazdaság fejlesztésével teremtjük meg.

A hazai és nemzetközi piacon versenyképes mezőgazdaság fejlesztésére tett erőfeszítések üzleti értelemben is biztos megtérülést ígérnek, ehhez azonban agrárpolitikánk teljes újragondolása szükséges. Szakítunk a mennyiségi szemlélettel a minőségi termelés javára, a munka- és tudásintenzív ágazatokat támogatjuk a gép- és vegyszerhasználatra épülő nagyüzemi tömegtermelés helyett, birtokpolitikánk a nagybirtokkal szemben a közepes méretű és kisebb gazdaságokat részesíti előnyben, helyreállítjuk növénytermesztés és állattenyésztés egészséges arányát, szakítunk a szántóföldi termelést ösztönző támogatási politikával a kertkultúra fejlesztése érdekében, a környezetvédelemre nem költségként, hanem bevételi forrásként tekintünk.

2. A tájadottságokhoz alkalmazkodó, ökológiai szemléletű gazdálkodásban rejlő előnyök kiaknázására törekszünk.

Természetvédelem és mezőgazdaság harmonikus együttélése korszerű szemlélet kérdése – mindkét részről. A helyi források fenntartható használatára épülő, kisebb léptékű, változatos mezőgazdasági tevékenység hozzájárul a biológiai sokféleség és a kultúrtáj megőrzéséhez, növeli a helyi gazdaság jövedelemtermelő képességét – ezen belül az élőkommunikáció részesedését - csökkenti kiszolgáltatottságát külső tényezőknek, elősegíti versenyképes helyi márkák megteremtését, egészségesebb ételkészítéshez juttatja a fogyasztókat, kíméli a környezetet és új piacokat nyit meg a hazai agrár-termék számára. Ezért támogatni fogjuk ökológiai gazdálkodási és szolgáltató rendszerek létrehozását. A környezetpusztító művelési módok nemcsak a tájra, az emberre is veszélyesek, az agrár-környezetvédelem elveit tehát következetesen érvényesíteni kívánjuk minden területen. Kiemelten említjük ezek közül az ételkészítés megteremtését, az ételkészítés-biztonság javítását, a „minőségi éhezés” felszámolását (amire a Kárpát-medencében végképp nincs semmi ok), a vegyszerhasználat visszaszorítását, a talajforgás-mentes és talajszén-gyapapító földművelést, a vízvisszatartó gazdálkodást, a fajtagazdagság védelmét, valamint a megújuló, helyi energiaforrások szerepének növelését. Nem soroljuk, de számon tartjuk azokat a károkat, amelyeket ezeken a területeken a lelkiismeretlen és tudatlan agrárpolitika okozott az elmúlt évtizedekben – ezek jóvátételét, a tájsebek gyógyítását kiemelt feladatunknak tekintjük.

3. Elkerülhetetlen az előző korszak bűnös földbirtok-politikájának revíziója.

Alaptörvényben rögzítjük a helyi társadalom elidegeníthetetlen rendelkezési jogát a saját földterülete felett. Ezt a jogot a létrehozandó helyi földbizottságok fogják gyakorolni, amelyek az állami tartalékföldök hasznosítását illetően is vétőjogot kapnak. Helyreállítjuk a közbirtokosság intézményét. A föld speciális vagyontárgy, természeti örökségünk része, mint az ivóvíz, az ország folyói vagy a levegő. Emiatt a termőföld adásvétele csak szigorúan szabályozott, a társadalom és a természetvédelem érdekeit érvényesítő keretek közt folyhat -- európai szinten is. A milliárdos pártklientúrák kezén felhalmozódott óriásbirtokok felszámolását jogi és

támogatáspolitikai eszközökkel érjük el. A fejlesztési forrásokat elsősorban a viszonylag kisebb üzemméretű, állandó alkalmazottakat foglalkoztató, természeti forrásait fenntartható módon hasznosító gazdaságok számára tesszük elérhetővé. A családi és háztáji gazdaságok számára a sajátos igényeikhez igazított, rugalmas és könnyen elérhető támogatási formákat dolgozunk ki. A kedvező jogi és gazdasági környezet megteremtésével a valódi gazdátársadalom újjászervezésének rakjuk le az alapjait.

4. Gondoskodunk a versenyképesség helyreállításának alapvető feltételeiről.

- Szakértelem: a korszerű mezőgazdaság alapos, sokoldalú hozzáértést követel, ezért a (szak)képzés és a tanácsadás korszerűsítését, a helyi adottságoknak megfelelő szerkezeti átalakítását kiemelt célként kezeljük.
- A fejlesztési források méltányos elosztása: ezen a téren az alulról szerveződő LEADER típusú helyi társulásoknak szánjuk a fő szerepet, általában ösztönözni szeretnénk a demokratikus, közösségi részvételen alapuló döntéshozatal kultúrájának elterjedését.
- Piac: egészséges, jó minőségű termékeink számára visszaszerezzük a hazai piacot, feltétlen előnyt biztosítunk számukra a közbeszerzéseknél, és támogatjuk a termelőket az európai piac meghódításában is. A kisebb gazdaságok és termék-előállítók számára komoly értékesítési előnyt jelent a rövid értékesítési láncok kialakítása, a helyi önellátás erősítése a gazdapiacoktól a közvetlenségig, ezért támogatjuk e rendszerek megerősödését.

5. Szolidáris gazdálkodást!

Ösztönözzük a különféle szövetkezési formák és nonprofit fejlesztési együttműködések megerősödését. Fontos szerepet szánunk ezeknek többek között a termelés, a termék előállítás és a ráépülő szolgáltatások kínálatának bővítésében, a hátrányos helyzetűek bevonásában, a mikro-hitelezés terén, valamint az értékesítést támogató, a város és falu közvetlen kapcsolatát erősítő kezdeményezések körül, mint amilyen a közösség által támogatott termelés.

6. Állatbarát tartási körülményeket biztosítunk a haszonállatoknak.

A természeti környezet védelme, sokszínűségének megóvása nem csak érdekünk, de erkölcsi kötelességünk is. Különösen érvényes ez arra a módra, ahogyan tollas és négylábú lénytársainkkal bánunk. Elfogadhatatlannak tartjuk a haszonállatok elemi életszükségeit semmibe vevő, súlyos szenvedést okozó tartási, tenyésztési, táplálási, szaporítási és leölési eljárásokat. Ezeket a legszigorúbb európai normáknak megfelelően fogjuk korlátozni, abban a biztos tudatban, hogy a természeteshez közelítő, minőségi állattartás egyúttal jobb minőségű terméket, több munkalehetőséget is biztosít, számos esetben magasabb jövedelmet nyújt az állattartók számára.

KÖRNYEZETVÉDELEM

Az élővilág pusztulása, az éghajlat átalakulása nem a távoli jövőben és nem távoli országokban fejt ki katasztrofális hatását, hanem itt és most. Magyarország a változásoknak leginkább kitett európai országok közé tartozik, lakóinak kirívóan rossz egészségi állapota pedig szorosan összefügg a környezet minőségével. Rajtunk múlik, hogy kedvező természeti adottságainkat felelőtlen gazdálkodással tesszük-e tönkre továbbra is, vagy képesek leszünk megvédeni elemi létforrásainkat, hogy azok a ma élők és az utánunk jövők számára is biztosítsák a jó élet feltételeit.

1. A klímaváltozás elleni harc kormányzati politikánk középpontjában áll, de felkészülünk a klímaváltozás hatásainak kezelésére is.

A stratégiai tartalékot jelentő felszín-alatti vízkészletek használatát csak utánpótlódásuk bizonyított mértékéig tesszük lehetővé. Megfelelő földhasználati és talajművelési módszerek elterjesztésével növeljük a talaj csapadék-megtartó képességét. Alkalmazzuk a víz-visszatartó vízkormányzás módszereit; a hullámterek szűkítése helyett a természetes vízjárásnak biztosítunk lehetőleg teret. A mezőgazdaságban a helyi természeti adottságokhoz alkalmazkodó tevékenységeket részesítjük előnyben. Felkészülünk a rendkívüli időjárási helyzetek kezelésére a környezetegészségügy és a katasztrófavédelem terén.

2. A víz a huszonegyedik század legértékesebb nyersanyaga: ennek megfelelően bánunk vele.

Vízbázisainkat folyamatos szennyezés, a talajvízszint csökkenése, csapadékhiány fenyegeti, ezért a vízbázisvédelmi programot teljes következetességgel fogjuk végrehajtani. A folyók, árterek és felszín alatti vízfolyások védelmét egységes rendszerben kezeljük. Fellépünk az ivóvízhálózat túrhetetlenül magas (20%) vesztesége ellen. Erőteljesebben támogatjuk a vízzel való takarékosságot szolgáló magán-beruházásokat. Határozottabban lépünk fel a folyóinkat fenyegető határon túli szennyező források felszámolása érdekében; szükség esetén a vízmegosztás módját szabályozó határvízi egyezmények megújítását kezdeményezzük az Európai Unió Víz-keretirányelveinek szellemében.

3. Az alapvető természeti erőforrások, a föld, a vízkészletek, erdeink és ásványkincseink a nemzeti vagyon elidegeníthetetlen részei.

Ezek ugyanúgy nem kerülhetnek idegen kézbe, mint a levegő, amit belélegzünk. Ezért kezdeményezzük a jelenleg érvényes uniós szabályozás felülvizsgálatát, hogy fenntarthatassuk ezekre nézve a hazai, elsősorban közösségi tulajdon elsőbbségét. Természeti kincseinket azonban a gondatlan hazai kezelés következményeivel szemben is védenünk kell: többek között a biológiailag aktív területek beépítésétől, a vízpazarlástól, valamint a talaj termőképességét veszélyeztető mezőgazdasági technológiák alkalmazása ellenében. Az állami erdőket állami tulajdonban, a védett természeti területeken lévő erdőket nemzeti parki kezelésben fogjuk megőrizni, és erősíteni kívánjuk közjóléti szerepüket.

4. Növeljük a természetvédelem kormányzati súlyát.

Természetvédelmi területeink ökológiai állapotának javítása érdekében gondoskodunk róla, hogy azokon kizárólag a kezelési terveknek megfelelő tevékenység folyjon. Az erdőtörvényt úgy

módosítjuk, hogy az a tartamos erdőgazdálkodás céljait szolgálja. Gyepvédelmi törvény megalkotásával és céltudatos agrár-környezetgazdálkodási támogatási rendszerrel segítjük elő a rohamosan csökkenő gyepterületek bővítését és többcélú hasznosítását. Megteremtjük a még meglévő vizes élőhelyek megőrzésének, állapotuk javításának jogi és egyéb feltételeit, programot indítunk ezek helyreállítására. Az állami természetvédelem minősége nem múlhat a pályázati források, üzleti bevételek és agrártámogatások alakulásán, ezért azt alapvetően költségvetési forrásokból finanszírozzuk.

5. Az állam jó példát mutasson, s ne kibúvókat keressen a környezetvédelem kötelezettsége alól!

Eltöröljük a kiemelt állami beruházásokról szóló törvényt, amely a mindenkori kormánynak kedves beruházásokat kivonja többek között a környezet védelmét illetve a demokratikus döntéshozatal rendjét szabályozó törvények hatálya alól.

6. Törvényben biztosítunk feltétlen védelmet a vészesen fogyatkozó városi zöldterületeknek.

A zöldterületek, parkok, közösségi kertek, vízpartok, iskolakertek fejlesztésével, faállományuk feltétlen védelmével tesszük élhetőbbé városainkat, falvainkat. Véget vetünk a városi zöldterületek ingatlan-fejlesztés címén zajló beépítésének, a nélkülözhetetlen szolgáltatásokat nyújtó útmenti és köztéri faállomány esztelen irtásának (Városliget, Római-part, Orczy-kert, József nádor tér, Dagály stb), tudván, hogy a „kárpótlás” fejében ültetett csemeték fél évszázadon belül sem képesek pótolni az elveszett nagy lombkoronájú, koros fák biológiai kapacitását.

7. Tiszta levegőt!

A szennyezett levegő okozta betegségek rengeteg ember halálát okozzák, kötelességünk ezen segíteni. A hatóságokat olyan jogosítványokkal ruházzuk fel, amelyek a szennyezőknek – ipari üzemeknek, járművek tulajdonosainak stb. – se haladékot, se kibúvót nem engednek káros tevékenységük fenntartására. A közösségi közlekedés vonzerejének növelésével csillapítjuk a gépkocsiforgalmat. Elősegítjük az előregedett járműpark lecserélését, mivel károsanyag kibocsátásuk jelentős szerepet játszik többek között a túrhetetlenül magas szálló por koncentráció kialakulásában. Támogatjuk az épületek fűtésének korszerűsítését, energiahatékonyságuk javítását.

8. Bocsnat, lehetne egy kicsit halkabban?

A tartós zajszennyezés a városlakók lelki és testi egészségét érintő elváltozások sokaságáért felelős. A szabályozás, a jogérvényesítés, az aktív és passzív megoldások együttes alkalmazásával gondoskodni fogunk arról, hogy a repülőterek, közutak, vasutak, ipari és vendéglátóipari létesítmények és egyes szándékosan hangosra „állított” járművek ne vezessenek zaj okozta egészségkárosodáshoz.

9. Fokozott erővel folytatjuk a kármentesítési program megvalósítását; kötelező környezeti felelősségbiztosítási rendszert vezetünk be.

Az országban több ezer sürgős kármentesítésre szoruló, az embereket, a talajt és a vízkészleteket veszélyeztető szennyezett területről tudunk. Amióta a FIDESZ kormányoz, a kármentesítési program végrehajtása mégis lekerült a napirendről. Mi kötelességünknek tekintjük az egyre

kockázatosabbá váló helyszínek kármentesítését, a jövőre nézve pedig az Európa-szerte bevált kötelező felelősségbiztosítással igyekszünk megelőzni hasonló helyzetek kialakulását.

10. *Megteremtjük a körkörös gazdaságra való átállás feltételeit.*

Az anyag és energiatakarékosság, a termékek tartósságának javítása, a termelés körkörös ciklusainak kialakítása elemi érdeke egy erőforrásokban szegény országnak, és fontos része a klímaváltozás elleni küzdelemnek. A zöld gazdaságra való áttérés, miközben csökkenti a környezetre nehezedő terhelést, egyúttal a minőségi foglalkoztatásra, az életminőségre és gazdaságunk versenyképességére is kedvező hatást gyakorol. Ezt a folyamatot támogatnánk egyes termékcsoportok esetében a jótállási idő kötelező meghosszabbításával, betétdíjak bevezetésével, javítási szolgáltatások ösztönzésével, a terméktájékoztatók és reklámok kötelező tartalmi elemeinek felülvizsgálatával, általában a környezetbe kerülő hulladékok elleni harccal.

11. *Új szemléletet honosítunk meg a hulladékgazdálkodásban.*

Amit eldobásra ítélnék, legyen az élelmiszer, pillepalack, papír vagy más, az előállításakor jelentős anyag- és energiabefektetéssel járt, de hulladékként történő kezelése, tárolása is sokba kerül. Ezért a hulladékgazdálkodásban a hangsúlyt elsősorban arra helyezzük, hogy minél kevesebb hulladék keletkezzen, másodsorban pedig az újrafeldolgozásra és újrahasznosításra. Arányos teherviseléssel (szemétdíj) ösztönözzük a megelőzést, termék- és betétdíjas rendszert vezetünk be minél több területen, a szelektív gyűjtés és újrafeldolgozás számára megfelelő infrastruktúrát alakítunk ki, lerövidítjük a szemétszállítás útvonalait, felszámoljuk a túlközpontosítás következtében kialakult kaotikus állapotokat. Támogatjuk, de meg is követeljük a minimális anyag- és energiaigényű, lebomló, újrahasznosítható csomagolási megoldások elterjesztését. Ezzel szemben a hulladékégetés elterjesztésére irányuló jelenlegi kormányzati törekvéseket a környezetre ártalmasnak tartjuk és a továbbiakban nem támogatjuk. A hatósági munka megerősítésével külön figyelmet fordítunk a meglévő és a keletkező veszélyes hulladékok megfelelő kezelésére, a már szennyezett területek ártalmatlanítására. A vízfogyasztási szokások befolyásolásával, környezettudatos kezelési technológiák elterjesztésével pedig elérjük, hogy kevesebb ipari és kommunális szennyvíz keletkezzen.

12. *Megerősítjük a környezet védelméről gondoskodó jogszabályokat és intézményeket.*

A FIDESZ-KDNP kormány a jogszabályokat megkerülhetővé tette, az intézményhálózatot meggyengítette, és gyakorlatilag lehetetlenné tette a társadalom részvételét a döntéshozatalban. Mi helyreállítjuk a tárca, valamint a környezet- és természetvédelmi hatóságok önállóságát, és biztosítjuk számukra a tényleges cselekvőképességhez szükséges hatáskört, apparátust és tudományos háttérrel. A környezeti adatokhoz való hozzáférést magas szinten és felhasználóbarát módon kívánjuk biztosítani. Magától értetődővé tesszük az együttműködést a környezet- és természetvédelem civil, kormányzati és tudományos szereplői között. A természetvédelem terén a nemzeti parkokat megerősítjük kezelési tevékenységükben, miközben a hatósági felügyeleti feladatok ellátására önálló természetvédelmi felügyelőségeket hozunk létre.

KÖZLEKEDÉS ÉS TELEKOMMUNIKÁCIÓ

Közlekedési és távközlési politikánkat a társadalmi igazságosság szempontja vezérli. A jelenlegi rendszert – mint annyi más területen – az esélyek szélsőséges egyenlőtlensége jellemzi, mi pedig változtatni akarunk ezen.

1. *Közösségi közlekedéssel nyújtunk mobilitási garanciát.*

A tömegközlekedési hálózatban országos integrált ütemes menetrendet vezetünk be. A gerincvonalakon és a jelentősebb ráhordó szakaszokon lehetőleg óránként legyen közlekedés. A szórványterületeken a ritka és lassú nagybuszos ellátás helyett kisebb járműveket fogunk *közlekedtetni* igényvezérelt módon, de jó csatlakozással. Az üzemeltetés költségeit ez nem emeli számottevően, mert a rendszer tartalékainak jobb kihasználásán alapul. A tarifák és tarifaszövetségek rendszerét is egységes szemléletben újítjuk meg. Létrehozuk az országos elektronikus jegyrendszert. Az átlagos tarifaszintet fokozatosan – az ország teherviselőképességéhez mérten, első lépésben áfa-csökkentéssel – mérsékeljük, a diák kedvezményeket kiterjesztjük. Ezzel radikálisan bővülnek a vidéki lakosság munkavállalási, társadalmi aktivitási lehetőségei.

2. *A tömegközlekedésben az utasok érdekeit tartjuk szem előtt.*

A MÁV-csoportként ismert pazarló rendszert lebontjuk. Befejezzük a pályavasút tényleges leválasztását a többi vasúti tevékenységről. A pályavasút számára komoly bevételi forrást jelent többek között a feleslegessé vált, hatalmas ingatlanvagyon célszerű hasznosítása, ezt a hálózat felújítására és korszerűsítésére fogjuk fordítani. Véget vetünk a mellékvonalak elsorvasztására irányuló mesterkedéseknek. Olyan szabályozást alakítunk ki, amelyben ezek helyi érdekű vasútként működhetnek, összehangolva a hozzájuk kapcsolódó busz- és gerincvonalakkal. A városi tömegközlekedésben is az utasbarát módszereket és az átláthatóságot mozdítjuk elő, megszüntetjük a megrendelői és szolgáltatói szervezetek összefonódását, kiszámítható finanszírozást vezetünk be. Enyhítjük a közlekedési dolgozók túlterhelését, ami az ágazatban számottevő munkaerőhiányhoz vezetett.

3. *Presztízsberuházások, mutyik helyett ésszerű hálózatfejlesztést, a meglévő infrastruktúra karbantartását valósítjuk meg.*

Az autópálya-hálózatot az országhatárig kiépítjük, a még hiányzó rövidebb szakaszokat, „halálutakat” (M44, M15, M70) pótoljuk. Több figyelmet szentelünk az alacsonyabb rendű utak karbantartásának. A fenntartási és működtetési feladatokat úgy szervezzük át, hogy azokban érdemi szerephez juthassanak a helyben működő kis- és középvállalkozások. A vasúti gerinchálózaton a csillagászati összegeket felemésztő, de kétes hasznú emelt sebességű szakaszok helyett (mint amilyen a kínai nyomásra túlfeljesztett keletibai vasút) a hangsúlyt a meglévő infrastruktúra felújítására és biztonságos használatára helyezzük; fejlesztéseket csak az ütemes menetrend igényei szerint végzünk.

4. *Semmi nem áll meg a határokon!*

Az infrastrukturális kérdésekben szoros együttműködésre törekszünk a szomszédos országokkal, közös hálózatok kialakítását kezdeményezzük, hogy többszereplős, több országra kiterjedő

piacokat teremtsünk. Ez az egészséges versenyen túl a határmenti térségekben segítene begyógyítani a huszadik században keletkezett sebeket, és felszámolná a kialakult belső perifériákat. Az energiahálózatok egyesítése segítene oldani az érintett országok függőségét. Az Európai Unió folyamatoknál gyorsabban fejlődő együttműködés mintául szolgálhat az Unió számára is olyan területeken, mint a közös telekommunikációs, vasúti és postatárság, a közös útdíjfizetési rendszerek vagy a közös gépjármű-nyilvántartás.

5. *Ésszerű, környezetbarát fejlesztéseket hajtunk végre az áru fuvarozásban.*

Növeljük a vasút versenyképességét az áruszállításban. A vasúti és folyami kombinált szállítás tudatos fejlesztésével csökkentjük az országon áthaladó nehéz teherjárművek okozta szennyezést. Ennek érdekében átrakó terminálokat, kikötőket építünk az élénk áruforgalmat bonyolító térségekben. A szolnoki és székesfehérvári alközpontok szerepének növelésével oldjuk a vasúti gerinchálózat Budapest-központúságát. Kiszűrjük a közúti forgalomból a nem megfelelő műszaki állapotú, túlsúlyos és fuvarengedély nélküli haszonjárműveket; szigorúan ellenőrizzük a biztonsági és környezetvédelmi előírások betartását.

6. *A jövő az ajtónkon kopogtat, kérdés, hogy beengedjük-e?*

Mint minden új technológiára, az önvezető járművek elterjedésére is igaz, hogy a változás nyertesei azok lesznek, akik az élére állnak. Fejlesztő-barát jogalkotással Magyarországot vonzóvá kívánjuk tenni az új műszaki megoldások fejlesztői és terjesztői számára, ami előrelépést jelentene egyúttal a fenntartható közlekedés felé vezető úton is.

7. *2030-tól ne lehessen belső égésű motorokat forgalomba állítani!*

A dízelautók piacának gyors szűkülése fontos tényező az éghajlatvédelmi harcban: az energiafelhasználás és a károsanyag-kibocsátás csökkenését eredményezi. A töltőn hagyott autók akkumulátorai egyúttal jelentős elektromos hálózati tartalékként is használhatóak. Gondoskodunk arról, hogy az átállás fokozatos legyen: a szigorodó szabályozást az új gépkocsik forgalomba állításánál érvényesítjük. Bevezetjük a gépjárművek károsanyag-kibocsátásának rendszeres ellenőrzését a napi forgalomban.

8. *Élhetővé tesszük a forgalom sújtotta városi köztereket, mérsékeljük az országutak terhelését.*

A zsúfolt belvárosokban az autómentes és forgalomcsillapított zónákat szaporítjuk, behajtási díjat vezetünk be, a belső égésű motorokat pedig fokozatosan kitiltjuk. Az elektromos autók korában az útdíjból biztosítható a közúthálózat fenntartásának és működtetésének fedezete az üzemanyag árába épített adók helyett. Ennek fokozatos bevezetésénél ügyelünk arra, hogy a földrajzi helyzetük miatt hátrányt szenvedő térségek gazdasága ezzel arányos többlettámogatásban részesüljön. Kedvező feltételeket teremtünk a gyalogos és kerékpáros közlekedés számára. Ösztönözzük a közautórendszerek (autómegosztás) és a telekocsi használatát.

9. *Az autózást támogató torz rendszereket igazságossá tesszük, kiemelten támogatjuk a kerékpáros közlekedést.*

Gondoskodunk róla, hogy a munkába járással kapcsolatos közösségi közlekedési költségek leírhatóak legyenek. Támogatni fogjuk azokat is, akik kerékpárral járnak munkába. A meglévő szakaszok felhasználásával összefüggő országos kerékpárút-hálózatot építünk.

10. Utat nyitunk a mindenki által hozzáférhető digitális világba.

A digitális hálózat használata ma már a mindennapi élet része, hozzáférhetőségét ezért törvényben biztosítjuk. A szolgáltatókkal kötött keretmegállapodás révén elérjük, hogy a háztartások akár ingyenesen is hozzájuthassanak az alapszintű szélessávú kapcsolathoz. A fogyasztók érdekében erősíteni fogjuk a mobiltelefonos, mobilinternetes piacon a szolgáltatók versenyét. Európai szinten is a netsemlegesség mellett vagyunk: a sáv szélesség minden adatforgalom számára egyformán rendelkezésre kell, hogy álljon.

11. Ügyfélkapu plusz: egy univerzális kapcsolattartási infrastruktúra nem csak az állam számára.

Az állami és önkormányzati szervek kapcsolattartását egymással és az ügyfelekkel teljes egészében az internetre tereljük, ahol a nagy állami adatbázisokat (földhivatal, gépjárművek) ingyenesen hozzáférhetővé tesszük. A kormányzati gerinchálózat minden településre jusson el, az informatikai programok és rendszerek legyenek könnyen kezelhetőek és átláthatóak. Ezt az ügyfélkaput a nagyvállalatok is használhatják az ügyfelekkel történő tömeges levelezés, számlázás, díjbeszedés papírmentes bonyolítására.

ENERGIAPOLITIKA

Hogyan állítjuk elő és hogyan használjuk fel az energiát? A válasz hosszabb távon is meghatározza bolygónk jövőjét, a jólét kilátásait, gazdaságunk versenyképességét. Meggyőződésünk, hogy nemzeti érdekeinket nem a pazarló használatra és környezetromboló technológiákra építő múlt századi stratégia szolgálja. Nem akarunk kimaradni a napjainkban zajló energiaforradalomból, ami a hatékony felhasználást és a megújuló forrásokra épülő termelést helyezi előtérbe.

1. Hazánk számára optimális, korszerű energiamixet alakítunk ki.

A modern rendszerirányítási szemléletmódban a megújuló források aránya egyes előrejelzések szerint 2050-re akár 100 százalékra is növelhető. A rugalmas villamosenergia-rendszer elvi modelljében nincsenek alaperőművek. A tisztán és szinte ingyen termelő nap- és szélenergia alapú áramtermelés a legértékesebb, arányát és kihasználtságát tehát próbáljuk maximalizálni. Minden mást (egyéb termelési módok, tárolás, fogyasztás) ehhez érdemes igazítani. Ha az időjárásfüggő termelési módok nem fedezik az igényeket, belépnek a rendszerbe a szabályozható megújuló források (a hazai viszonyok között elsősorban a geotermikus energia, a fenntartható biomassza és a biogáz), illetve az átmeneti időszakban a meglévő rugalmas földgáztüzelésű erőművek, melyeknek később a megújulókkal termelt metán lehet az üzemanyaga. További elem a tárolási technológiák alkalmazása, illetve az import. Utóbbi ma is jelentős (40-50%) részarányt képvisel energiaellátásunkban, ár és egyéb – gyakran politikai - megfontolások okán.

A szén alapú termelést a lehető legrövidebb időn belül kivezetjük. Paks1 élettartama végéig termel (2032-2037)., az ott termelt áram árában azonban érvényesíteni kell a bontással, ártalmatlanítással kapcsolatos várható költségeket. Az energiahatékonysági intézkedéseknek köszönhetően energiafogyasztásunk a következő évtizedekben jelentősen csökken, az okoshálózatok és okosmérés technológiai pedig segítenek kiegyensúlyozni és optimalizálni a rendszert. Az energiahatékonyságot a gazdasági versenyképesség javításának egyik fő eszközévé tesszük.

Az energiamix tekintetében fő szempontjaink az ellátásbiztonság, az alacsony költség és az alacsony környezeti terhelés. A hátsó szándékokkal terhelt politikai nyomásgyakorlást pedig távol kell tartani az ilyen szakmai döntésektől.

2. Paks2 helyett megújuló energiára és energiahatékonyságra alapozzuk a fejlesztést.

Paks2 közgazdasági képtelenség, az évszázad legrosszabb üzlete, ráadásul a technológiai forradalom előrehaladása miatt ma nem is időszerű. A kérdés az, hogy mikor szabadulunk meg tőle. Minél később, annál drágább lesz ez a kaland a magyar adófizetők számára, kormányzati pozícióban ezért mielőbb felmondjuk a Paks2 szerződést.

A korszerű energetikai technológiák alkalmazása már ma is olcsóbb, mint a Paks2-ben előállított áram várható ára. Az atomenergiára szánt közpénzeket ezért energiarendszerünk átalakítására, lakossági napenergia-fejlesztésekre, illetve a szegénységben élő családok lakásainak korszerűsítésére költjük. A megújulóakra és energiahatékonyságra költött források a fogyasztóknál megtérülnek, hiszen állandó költségcsökkenést eredményeznek, vagy akár bevételt hoznak.

3. A „Takarékos otthon” program keretében haladéktalanul hozzálátunk a lakóépületek energiahatékonyságának nagymértékű javításához, célul tűzve ki az átlagosan 85%-os energiafogyasztás-csökkentést.

A hazai lakásállomány 70%-a egyáltalán nem felel meg a korszerű műszaki és hőtechnikai követelményeknek. Az épületekben a legtöbb energia a fűtésre-hűtésre megy el, itt kell tehát beavatkozni. A gyökeres hatékonyság-javítás technikailag elérhető, és az ilyen teljeskörű felújítás a leggazdaságosabb. Ha már csináljuk, mért ne csináljuk jól? A fűtési költségeket így a töredékére csökkenthetjük, az eredmény a közel passzívház minőségű lakóépület. A program akár 80 000 tartós munkahelyet teremthet a versenyszférában.

A lakossági fűtés gyakran rendkívül környezetszennyező és pazarló, ami nagyrészt az ismerethiány következménye. Ezért komoly felvilágosító tevékenységet folytatunk a tisztább fűtési módok elterjedése érdekében, és azt egyéb módokon is ösztönözzük.

4. Pozitív rezszi programot vezetünk be.

A rezsiharc alságos demagógiája után bebizonyítjuk, hogy az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásával a rezszi fordulhat pozitívba is. A világpiaci gázár csökkenés hasznát ezentúl nem nyelheti le az állam, az így keletkező hasznot egy szociálisan igazságosabb tarifarendszer kialakítására, illetve energiahatékonysági beruházások támogatására fogjuk fordítani. A rezsicsökkentés által félrevezetett emberek ma örülnek a havi néhány ezer forintos megtakarításnak, de megmutatjuk, hogy korszerűsítéssel ennek sokszorosát tudják minden hónapban megtakarítani.

5. Egyszerű és átlátható támogatási rendszert hozunk létre a lakossági energetikai beruházások számára.

Visszaadjuk a lakosságnak az épületek energetikai korszerűsítésére fordítható uniós támogatást. Teret adunk az energetikai finanszírozásra szakosodott cégeknek, melyek segíthetik a pénzügyileg megtérülő lakossági projekteket, egyszerűbbé és kockázatmentessé téve a korszerűsítést.

6. Napelemet minden tetőre! Legyen Ön is energia-őstermelő!

Az európai trendek a rugalmas, hálózatos rendszerek felé mutatnak, ahol háztartások és helyi közösségek az áramtermelés meghatározó szereplőivé válnak. Ezt a folyamatot hazánkban is támogatni fogjuk. A Paks2-re szánt beruházási összeg elegendő volna minden hazai háztartás felszerelésére napelemekkel – ingyen! A lakossági napenergiaprogram szintén több tízezer tartós munkahelyet képes teremteni, ráadásul az ország minden részében.

7. Passzívház programot indítunk.

2020-tól az EU-ban csak passzív vagy közel passzív minősítésű új lakóházak épülhetnek. Ezért 2018-ban programot indítunk a környezetbarát építőanyagok és építési technológiák terjedésének ösztönzésére.

8. *Megújuló Magyarország – fellendítjük a megújuló energiás beruházásokat, 2030-ra 50%-os megújuló energia részarányt érünk el.*

A nap- és a szélenergia termelése már ma olcsóbb bármilyen más új építésű erőműnél. A nap és szélerőművek megtérülő beruházásoknak számítanak szerte a világon, melyek közpénzek nélkül, üzleti alapon létesülnek. Ráadásul az előrejelzések szerint a napenergiával előállított áram költsége tovább csökken, 2040-ig a mainak az egyharmadára.

Ma gyakorlatilag lehetetlen szélerőművet építeni hazánkban: mi eltakarítjuk a szabályozási akadályokat a beruházások útjából. Kiszámítható és támogató szabályozási környezetet hozunk létre a megújuló energiába fektetők számára, mert a kiszámíthatóság önmagában is fellendíti ezt az iparágat.

9. *A jövő az okoshálózatoké!*

A világ a rugalmas okoshálózatok felé halad. Ezek révén tudjuk kihasználni az időjárásfüggő, gyakorlatilag ingyen termelő nap- és szélenergia kapacitások előnyeit. Az áramár napon belül igazodik a termeléshez és informatikai automatizálással a fogyasztók (háztartási gépek, elektromos autók, tároló kapacitások) akkor veszik le a legtöbb áramot, amikor a legolcsóbb. Ezek a megoldások egyaránt csökkentik az áramfogyasztás költségeit és az áramigény napon belüli ingadozásait.

10. *A kutatás-fejlesztésre fordított támogatás térül meg a leginkább.*

Energetikai innovációra hatalmas összegeket áldoznak ma az egész világon. A kutatások középpontjába a rugalmas hálózatok és az energiatárolás korszerű módozatai kerültek. Minden szükséges támogatást előteremtünk ahhoz, hogy a magyar műszaki értelmiség hagyományaihoz méltó módon kapcsolódhasson be ebbe a versenybe.

VÁLASZTÁSI PROGRAM 2018

KÉSZÜLT AZ

SZAKPOLITIKAI MŰHELYEINEK
ÉS AZ

SZAKÉRTŐINEK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL.

SZERKESZTETTE:
LÁNYI ANDRÁS

LEHET MÁSA A POLITIKA!